

Selitys Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksen antamaan lausuntoon koskien kuntien valitusta Keski-Suomen hyvinvointialueen valtuuston päätöksestä 13.6.2023 § 50

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus on antanut 29.8.2023 päivätyn lausunnon Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle kuntien tekemien valitusten johdosta, jotka koskevat Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöstä 13.6.2023 § 50.

Lausunnossaan Keski-Suomen hyvinvointialue katsoo, että kuntien valitukset tulee hylätä. Selostuksena Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunnossa on se, että sen hyväksymässä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilipäätöksessä ei ole otettu huomioon Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuuston päätöstä peruspääoman alentamisesta 17.6.2022 § 9, koska kyseistä päätöstä ei ole koskaan annettu tiedoksi Keski-Suomen hyvinvointialueelle, vaikka olisi pitänyt ja koska kyseinen päätös sisällöltään on ollut lain, ohjeistusten ja tilintarkastajan suositusten vastainen.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on varannut kunnille tilaisuuden esittää käsityksensä kyseisestä lausunnosta.

Hankasalmen kunnan selitys:

- 1) Hankasalmen kunnan käsitys asian suhteen on se, että Keski-Suomen hyvinvointialue on ollut erittäin hyvin tietoinen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksestä 17.6.2022 § 9. Keski-Suomen hyvinvointialueella olisi ollut mahdollisuus päätöksestä valittaa, jos se olisi nähnyt sen tarkoituksenmukaiseksi.

Keski-Suomen hyvinvointialue ei ole valmistellessaan Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilipäätöstä vuodelta 2022, eli Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöstä 13.6.2023 § 50, nostanut esille, ettei sille olisi tietoon saatettu Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöstä peruspääoman alentamisesta. Se ei nouse myöskään esille Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston valituksen alaisen päätöksen valmistelutekstissä, liitteissä tai päätöstekstissä, eli sitä ei ole Keski-Suomen hyvinvointialueen päätöksessä, josta kunnat ovat valittaneet, käytetty perusteluna.

Käytännössä jo Keski-Suomen hyvinvointialueen väliaikaisella valmistelutoimielimellä on ollut tieto Keski-Suomen sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen valmistelusta syksystä 2021 lähtien. Keski-Suomen hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen talouden valmistelua johti Keski-Suomen sairaanhoitopiirin talousjohtaja Aija Suntioinen.

Keski-Suomen hyvinvointialue on johtavien viranhaltijoidensa kautta ollut myös tietoinen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksen peruspääoman alentamisesta täytäntöönpanon uudelleen käsittelystä loppusyksystä 2022. 28.12.2022 tehtyä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin lopullista ratkaisua peruspääoman alentamisesta on ollut jopa valmistelemassa Keski-Suomen hyvinvointialueen johtava viranhaltija, talousjohtaja Aija Suntioinen.

Keski-Suomen hyvinvointialue ei ole missään vaiheessa ennen maaliskuuta 2023 katsonut aiheelliseksi harkita valittamista Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin päätöksestä tai kyseenalaistaa sitä miltei osin. Asia nousi Keski-Suomen hyvinvointialueella tarkasteluun organisaation ulkopuolelta tulleen aloitteen (VM:n budjettineuvos) johdosta, kuten hyvinvointialue itse on kunnille asiasta selkeästi useaan otteeseen viestinyt.

Keski-Suomen hyvinvointialue toteaa itse asiakirjoissaan myös selkeästi - niin valituksenalaisessa päätöksessä 13.6.2023 § 50 kuin lausunnossaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle - peruspääoman alentamisesta tehdyn Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin päätöksen olevan lainvoimainen ja sairaanhoitopiiriin panneen päätöksen jo täytäntöön.

- 2) Keski-Suomen sairaanhoitopiiri ei ole ilman erittäin huolellista harkintaa tehnyt päätöstään peruspääoman alentamisesta osana alijäämän kattamistaan.

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on harkinnut päätöksen laillisuutta ja ohjeistusten mukaisuutta ja laatinut sairaanhoitopiiriin päätöksentekijöille erillisen selkeän muistion siitä, miksi peruspääoman alentaminen on mahdollista kirjapito-ohjeet ja 1.7.2021 voimaan tullut lainsäädäntö huomioiden. Tuossa muistiossa on erityisellä huolella otettu huomioon kirjapitolautakunnan hyvinvointialue ja kuntajaoston lausunto 127 kuntayhtymän alijäämän kattamisesta peruspääomaa alentamalla, jota oli pyytänyt Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri.

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on ennen päätöksentekoaan 17.6.2022 selvittänyt myös tilintarkastajansa näkemyksen peruspääoman alentamiseen. Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin tilintarkastajan näkemys ei ole ollut kielteinen. Päätöstä tehdessään sairaanhoitopiiri ei siis ole toiminut tilintarkastajansa suosituksen vastaisesti, kuten Keski-Suomen hyvinvointialue lausunnossaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle nyt antaa erheellisesti ymmärtää.

Kun päätöksen täytäntöön panna on Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä uudelleen harkittu syksyllä 2022 sairaanhoitopiiriin tilintarkastajan suosituksesta, niin siinäkin vaiheessa päätöksen täytäntöön panon voimassa pitäessään sairaanhoitopiiri ei ole toiminut tilintarkastajansa suosituksen vastaisesti. 28.12.2022 tehtyä Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin ratkaisua on ollut valmistelemissa Keski-Suomen hyvinvointialueen viranhaltija, talousjohtaja Aija Suntioinen.

- 3) Keski-Suomen hyvinvointialue on päättänyt aluehallituksen päätöksellä 20.6.2023 § 217 hakea Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin kuntayhtymävaltuuston 17.6.2022 § 9 tekemän päätöksen purkamista ylimääräisen muutoksenhaun kautta korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Tämäkin käy ilmi Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunnosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Tämä onkin oikea menettely, jos Keski-Suomen hyvinvointialue katsoo Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin lainvoimaisen ja jo täytäntöön pannun päätöksen olevan jollain tavoin lainvastainen, mitä se ei Hankasalmen kunnalla tiedossa olevien seikkojen valossa ole. Ratkaisun lainmukaisuuteen päätyi Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin viranhaltija- ja luottamushenkilöjohto asiasta päätöstä tehdessään ja päätöstä täytäntöön pannessaan – kukaan ei päätöksestä valitusta jättänyt.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätös on ollut Keski-Suomen hyvinvointialueella hyvin tiedossa toisin kuin se purkuhakemuksessa KHO:lle esittää.

- 4) Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätös vuodelta 2022 olisi Keski-Suomen hyvinvointialueen tullut hyväksyä kesäkuussa 2023 sairaanhoitopiirin toiminnan ja päätösten mukaisena.

Keski-Suomen hyvinvointialueella ei ole Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksestä päättäessään Hankasalmen kunnan näkemyksen mukaan voimaanpanolain perusteella mahdollista tehdä, muuttaa tai perua Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksiä. Sellaista pykälää voimaanpanolaissa ei ole, joka sen mahdollistaisi – eikä Keski-Suomen hyvinvointialue pysty sellaista lausunnossaan esittämään

Perustelut kunnan selitykselle:

Tiedoksi antaminen Keski-Suomen hyvinvointialueelle:

Kunnat eivät ole tässä valituksenalaisessa asiassa olleet päätöksentekijöinä, eivätkä siten ole osallisia päätöksen tiedoksi saattamisessa. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätös koskee sen sijaan vahvasti kuntia ja kuntien etua. Kunnissa ei siis voi olla tarkkaa tietoa siitä, millä tavoin peruspääoman alentamista koskeva päätös on muodollisesti annettu tiedoksi Keski-Suomen sairaanhoitopiirin toimesta Keski-Suomen Hyvinvointialueelle. Hämmästyttävää tietysti olisi, jos asiaa ei tietoon olisi saatettu.

Jos tällaisessa merkittävässä asiassa ei ole toimittu oikein, niin silloin tulee tietysti kyseeseen välittömästi tutkia, onko Keski-Suomen sairaanhoitopiirin viranhaltija(t) syyllistynyt tahallisesti/tahattomasti asiassa virkavirheeseen. Erittäin raskauttavaksi asiassa pohdinnan tekee se, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin talousjohtaja on toiminnut päätöksenteon kanssa samanaikaisesti Keski-Suomen hyvinvointialueen talouden vastuuvalmistelijana ja tullut sittemmin valituksi Keski-Suomen hyvinvointialueen talousjohtajaksi.

Todistettavaa ja yksiselitteistä on kuitenkin se, että Keski-Suomen hyvinvointialue on ollut erittäin hyvin tietoinen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksenteosta ja etenkin sairaanhoitopiirin kaikista talouteen liittyvistä päätöksistä koko vuoden 2022 ajan. Ja, että Keski-Suomen hyvinvointialue ei missään vaiheessa Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä 2022 käsitellessään nostonut esille, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöstä peruspääoman alentamisesta ei olisi toimitettu sille tiedoksi ja että se ei siksi olisi voinut asiaan puuttua aiemmin.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin talousjohtaja Aija Suntioinen toimi jo vuodesta 2021 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenenä ja johti perustettavan Keski-Suomen hyvinvointialueen talouden valmistelua. Aluevaalien 2022 jälkeen hän toimi Keski-Suomen hyvinvointialueen talouden vastuuvalmistelijana oman Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä olevan virkansa ohella ja marraskuun 2022 alussa hän tuli valituksi Keski-Suomen hyvinvointialueen talousjohtajaksi. Keski-Suomen hyvinvointialueen talouden valmistelua on käytännössä tehty

samassa tilassa ja todennäköisesti samalla tietokoneellakin kuin Keski-Suomen sairaanhoitopiirin taloutta on johdettu.

Aija Suntioinen johti Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä syksyllä 2021 talousarvion 2022 valmistelua, jossa peruspääoman alentamisen valmistelusta linjattiin. Hän on valmistellut Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuuston päätöksen peruspääoman alentamisesta 17.6.2022 § 9 samoin kuin asiakohtaan liittyneen perustelumuistion, jossa päätös on perusteltu lakien ja suositusten mukaiseksi. Juha Paloneva Keski-Suomen sairaanhoitopiirin johtajana toimi myös Keski-Suomen hyvinvointialueen viranhaltijavalmisteluryhmässä Suntioisen tavoin ja tuli sitten syyskuussa 2022 valituksi sairaalapalvelujen vastuualuejohtajaksi Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Paloneva on Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä toiminut esittelijänä, kun peruspääoman alentamisesta on tehty päätöksiä tai niitä täytäntöön pantu sairaanhoitopiirissä.

(selityksen liitteenä 1 on peruspääoman alentamista perusteleva muistio ja talousjohtaja Aija Suntioisen saatekirje siihen)

Keski-Suomen hyvinvointialue kertoo lausunnossaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle mm., että

”Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuuston päätös ja sitä koskevat toimenpiteet ovat tulleet Keski-Suomen hyvinvointialueen tietoon ja käsittelyyn keväällä 2023, koska hyvinvointialue on vastannut sairaanhoitopiirin vuotta 2022 koskevan tilinpäätöksen valmistelusta...”

ja

”Tilinpäätöksen yhteydessä havaittiin, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston 17.6.2022 tekemä päätös (§ 9) on sekä lainsäädännön että siitä annettujen ohjeiden vastainen, eikä sitä ole annettu hyvinvointialueelle ollenkaan tiedoksi. Vasta osana tilinpäätöksen valmistelua on lähdetty muodostamaan hyvinvointialueen kanta asiaan, koska päätöstä ei koskaan ollut toimitettu hyvinvointialueelle tiedoksi”.

Nämä Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunnossaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle esiin nostamat seikat ovat hyvin yllättäviä Keski-Suomen hyvinvointialueen ja sen johdon kuntien kanssa käymän vuoropuhelun jälkeen. Keski-Suomen hyvinvointialue ei ole missään vaiheessa valmistellessaan Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä vuodelta 2022, eli valtuuston päätöstä 13.6.2023 § 50, nostanut esille, ettei sille olisi tietoon saatettu sairaanhoitopiirin päätöstä peruspääoman alentamisesta. Ja, että se olisi syynä päätöksen perumiseen. Sellaista julkista dokumenttia ei Keski-Suomen hyvinvointialueen päätöksenteosta, josta kunnat ovat valittaneet, löydy.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen 2022 valmistelua Keski-Suomen Hyvinvointialueelle tekivät keväällä 2023 siis Aija Suntioinen ja Juha Paloneva. Heidät on merkitty Keski-Suomen hyvinvointialueen pöytäkirjaan asian valmistelijoiksi kuntien valituksen kohteena olevassa päätöksessä 13.6.2023 § 50 ”Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2022”. Suntioinen on monessa eri yhteyksissä ollut kuntiin yhteyksissä sairaanhoitopiirin tilinpäätöksestä.

Keski-Suomen hyvinvointialueen talousjohtajana jo toimiessaan Aija Suntioinen on siis myös 28.12.2022 ollut johtamassa hyvinvointialueen viranhaltijana Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallitusta ratkaisuun, että sairaanhoitopiirin peruspääomaa asian uudelleen tarkastelunkin jälkeen alennetaan. Kyseisestä ratkaisusta Keski-Suomen sairaanhoitopiiri jakoi myös laajan julkisen tiedotteen. Keski-Suomen hyvinvointialueella olisi vielä 28.12.2022 ollut hyvä mahdollisuus tuoda oma eriävä näkemyksensä peruspääoman alentamisen suhteen esille ja keskeyttää päätöksen täytäntöönpano, jos se sen olisi nähnyt aiheelliseksi. Näin ei tapahtunut.

(selityksen liitteenä 2 sairaanhoitopiirin hallituksen päätös § 257 Lausuntopyyntö Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolta)

Keski-Suomen hyvinvointialueen talousjohto on siis vuonna 2022 paitsi katsonut, ettei hyvinvointialueella ole syytä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksestä valittaa, niin ollut keskeisimmässä roolissa, kun Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallitus on pitänyt uudelleen tarkastelun jälkeen päätöksen voimassa ja laittanut sen lopullisesti täytäntöön. Tämän johdosta Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunnossaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle esittämä lause sivulla 2 perusteluissaan

” Kyseinen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuuston päätös ja sitä koskevat toimenpiteet ovat tulleet Keski-Suomen hyvinvointialueen tietoon ja käsittelyyn keväällä 2023... ”

on kaiken tapahtuneen ja dokumentoidun asiakirjatiedon valossa paikkaansa pitämätön. Kun vielä muistetaan se, että Keski-Suomen hyvinvointialueen johtaja oli itse läsnä ja kokousmuistion saajana, kuten kuntien valituksestakin Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle käy ilmi, kun talousjohtaja Aija Suntioinen oli alustamassa 15.11.2022 peruspääoman alentamisesta kunnanjohtajakokouksessa. Kokouksessa asiasta käytiin myös laaja keskustelu, johon Jan Tollet, hyvinvointialueen johtaja osallistui.

Kyseinen väite, ettei asiaa ole annettu Keski-Suomen hyvinvointialueelle tiedoksi, nostetaan esiin vasta nyt kuntien valitusten jälkeen Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksen lausunnossa Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle. Ja se on lakimiehen valmistelussa löydetty keinoksi perustella Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksessa 20.6.2023 tehtyä purkuhakemusta korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Tältä asiakokonaisuus ainakin kuntien näkökulmasta vaikuttaa.

Se, etteikö asia olisi ollut tiedossa Keski-Suomen hyvinvointialueella kaiken aikaa, on siis kiistatonta. Kunnilla ei kuitenkaan ole mitään keinoja todentaa sitä, onko Keski-Suomen sairaanhoitopiiristä lähtenyt muodollisesti pöytäkirjanote tai pöytäkirja tiedoksi Keski-Suomen hyvinvointialueelle valitusotteineen – todennäköisesti kyllä on.

Se sen sijaan on kiistatonta, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin toiminnan ja talouden siirrosta Keski-Suomen hyvinvointialueelle vastanneet Suntioinen ja Paloneva ovat itse olleet virkavastuulla laatimassa 30.3.2022 päivättyä muistiota Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päättäjille alijäämän kattamisesta peruspääomasta sitä alentamalla ja tulkinneet sen olevan mahdollista kirjanpito-ohjeet ja 1.7.2021 voimaan tullut lainsäädäntö huomioden ja siksi Keski-Suomen hyvinvointialue ei ole lähtenyt kesällä 2022 Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksestä valittamaan.

Sairaanhoitopiirin päätös on siis

- a) Keski-Suomen hyvinvointialueella ollut tiedossa
- b) Keski-Suomen hyvinvointialueen keskeisimmät Keski-Suomen sairaanhoitopiiriä sekä taloutta koskevien asioiden virkavastuulliset valmistelijat ovat itse nähneet todistettavasti päätöksen lailliseksi, koska he itse nimenomaan ovat sen virkavastuullisina lailliseksi sairaanhoitopiirin päätöksenteossa perustelleet.

(selityksen liitteenä 1 on peruspääoman alentamista perusteleva muistio ja talousjohtaja Aija Suntioisen saatekirje siihen)

Asioiden kulku Keski-Suomen hyvinvointialueella (kuten se kunnille on todennettu hyvinvointialueen itsensä toimesta)

Keski-Suomen hyvinvointialue ei ryhtynyt Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöstä peruspääoman alentamisesta muuttamaan siis siksi, että se olisi kyseiseen asiaan ensimmäistä kertaa vasta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä vuodelta 2022 keväällä 2023 käsitellessään perehtynyt. Eikä siksi, ettei Keski-Suomen hyvinvointialueella tiedonpuutteen vuoksi olisi ollut halutessaan mahdollisuutta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksestä määrääjassa aikoinaan vuonna 2022 valittaa. Vaikka Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus näin lausunnossaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle esittääkin.

Tätä ei perusteluna esitetä Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksessä 13.6.2023 § 50, josta kunnat ovat valituksen jättäneet, missään muodossa. Eikä asiaa valmistellut talousjohtaja Aija Suntioinen kaiken edellä kuvatun perusteella niin olisi voinut kirjoittaakaan.

Perusteena Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston 13.6.2023 § 50 päätöksessä sille, että aluevaltuusto jättäisi panematta täytäntöön Keski-Suomen sairaanhoitopiirin 17.6.2022 päätöksen peruspääoman alentamisesta on sen sijaan se, että: *”tilinpäätöksen valmisteluvaiheessa maaliskuussa 2023 sairaanhoitopiirin tilintarkastaja on todennut, että tilinpäätös on virheellinen, jos sairaanhoitopiirin alijäämää kateetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassa olevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi.”*

Käytännössä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä 2022 valmisteltiin koko kevään 2023 ajan Keski-Suomen hyvinvointialueella sairaanhoitopiirin talouden ja toiminnan toteuman sekä sairaanhoitopiirin vuonna 2022 tekemien päätösten, jotka hyvin olivat Keski-Suomen hyvinvointialueella tiedossa, mukaisesti. Kuvataan sitä yhdellä konkreettisella esimerkillä. 10.2.2023 Keski-Suomen hyvinvointialueen talousjohtaja Aija Suntioiselta tuli sähköposti kunnille Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen 2022 ennakkotiedoista. Saatekirjeessä lukee esimerkiksi: *”vuoden 2022 lopun ennustettu kumulatiivinen alijäämä muodostuu kokonaan sairaanhoitotoiminnan alijäämästä. Alijäämän kattamisen keinoin (**peruspääoman alentaminen 24 M€**, erillislaskutus 62,1 M€) kumulatiiviseksi tulokseksi tulee 0 €”*

(liitteenä 3 on talousjohtaja Aija Suntioisen sähköposti (ennakkotietoja vuoden 2022 Tilinpäätöksestä) 10.2.2023 osoittamaan sitä, että hyvinvointialue valmisteli tilinpäätöstä sairaanhoitopiirin lainvoimais-ten päätösten mukaan hyvin tietoisina niistä)

Ja kuten valituksessamme Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle tuli jo ilmi, niin vasta 7.3.2023 kuntiin tuli Keski-Suomen hyvinvointialueelta sähköposti, jossa todettiin, että: ”Hyvinvointialueen ja ministeriöiden (STM, SM ja VM) välisessä lakisääteisessä ohjausneuvottelussa ministeriöt nostivat esiin sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen ja kysymyksen siitä, onko tehty peruspääoman alentaminen ristiriidassa hyvinvointialueita koskevan voimaannpanolain kanssa.”. Tämähän muuten myös osoittaa Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kesäkuun 2022 päätöksen olleen hyvin tiedossa aina ministeriöitä myöten – ei millään tavoin salainen asia. Ja sähköpostin sanamuoto taas osoittaa Keski-Suomen hyvinvointialueenkin katsovan päätöksen tulleen jo tehdyksi, kuten se todistettavasti on tullutkin.

(liitteenä 4 on maksuliikepäällikkö Jaana Aijön sähköposti, jossa tilinpäätöksen uudelleen tarkastelun syy ensimmäistä kertaa tuodaan kunnille esiin)

Ministeriöiden kanssa käymiensä neuvottelujen johdosta – ei siis oman valmistelunsa kautta – Keski-Suomen hyvinvointialue pyysi Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajan kantaa. Yllättäen nyt sitten maaliskuussa 2023 Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajan kanta Keski-Suomen hyvinvointialueelle poikkesi siitä,

- a) mikä se oli samassa asiassa samalla lainsäädännöllä kesäkuussa 2022, kun Keski-Suomen sairaanhoitopiiri teki peruspääoman alentamisesta päätöksen
- b) mikä se oli samassa asiassa samalla lainsäädännöllä joulukuussa 2022, kun Keski-Suomen sairaanhoitopiiri toistamiseen päätti päätöksen panna täytäntöön ja päätös viimeistään sai sekä lainvoiman ja laitettiin toimeksi.

Keski-Suomen hyvinvointialueen johtaja Jan Tollet ja talousjohtaja Aija Suntioinen olivat kunnanjohtajakokouksessa 14.3.2023 esittelemässä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen 2022 laadintaa hyvinvointialueella ja vastaamassa jo heille etukäteen kunnista toimitettuihin kysymyksiin. Aija Suntioisen ja Jan Tolletin kalvosarja on liitteenä. Kalvosarjasta on nähtävissä, että Suntioiselle ja Tolletille on erikseen tuolloin lähetetty ennakkoon kysymys ”Miksi hyvinvointialue ei kesäkuussa valittanut KSSH:n valtuuston päätöksestä tai joulukuussa KSSH:n hallituksen” – saadussa vastauksessa ei millään tavoin nouse esiin se, ettei Keski-Suomen hyvinvointialueella valittamiseen ole ollut mahdollisuutta aiemmin oikea-aikaisesti tai että päätöksiä ei olisi toimitettu tiedoksi hyvinvointialueelle.

Syynä on sen sijaan yksiselitteisesti vain ministeriöstä saatu huomio, josta kunnille ei missään vaiheessa ole esitetty mitään kirjallista dokumenttia, sekä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajan muuttunut suositus, minkä Keski-Suomen hyvinvointialue on saanut häneltä kantaa erikseen kysymällä. Tilintarkastaja ei oma-aloitteisesti kantaansa ole muuttanut.

(liitteenä 5 on Aija Suntioisen ja Jan Tolletin kalvosarja kunnanjohtajakokouksessa 14.3.2023 ”Sairaanhoitopiirin tilinpäätös ja peruspääoman alentaminen”)

Keski-Suomen kunnanjohtajakokouksen puheenjohtaja, Hankasalmen kunnanjohtaja Matti Mäkinen kävi jo ennen kunnanjohtajakokousta maaliskuussa 2023 kirjeenvaihtoa Keski-Suomen hyvinvointialueen talousjohtaja Aija Suntioisen kanssa (saajana oli myös hyvinvointialueen johtaja Jan Tollet), joka osaltaan todentaa samaa asiaa. Missään kirjallisissa dokumenteissa ei nosteta esille mitään siihen viittaavaa, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöstä ei olisi aikoinaan toimitettu tiedoksi Keski-Suomen hyvinvointialueelle tai että hyvinvointialue ei ennen maaliskuuta ja tilinpäätöksen 2022 valmistelua olisi voinut siksi asiaan kantaansa muodostaa.

(liitteenä 6 on talousjohtaja Aija Suntioisen ja kunnanjohtaja Matti Mäkisen 8.3.2023 käymä sähköpostikirjeenvaihto peruspääoman laskun perumisen syistä)

Kaikki edellä mainittu osoittaa, että tämä perustelu ”*kyseistä päätöstä ei ole koskaan annettu tiedoksi hyvinvointialueelle, vaikka olisi pitänyt*” on siis todennäköisesti syntynyt kesäkuussa 2023 lakimies Johanna Aallon toimesta perusteluksi KHO:lle laadittavalle purkuhakemukselle. Keski-Suomen hyvinvointialueen ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin talouden valmistelussa kyseinen asia ei pidä paikkaansa, kuten tämän selityksen ja sen liitteiden kautta on hyvin laajasti osoitettu.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätös on siis ollut Keski-Suomen hyvinvointialueella tiedossa ja se ei ole siitä valittanut. Päätös on saanut lainvoiman ja pantu täytäntöön jo Keski-Suomen sairaanhoitopiirin toimesta vuoden 2022 puolella. Keski-Suomen hyvinvointialue on sekä sähköpostilla että kunnanjohtajakokouksessa kertonut lähtevänsä kumoamaan Keski-Suomen sairaanhoitopiirin lainvoimasta päätöstä KPMG:n tilintarkastaja Elina Pesosen suosituksesta ja hänen ohjaamana sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen 2022 yhteydessä. Pesonen on siis toiminut Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajana. Ja lähtökohta kaikelle oli se, että asia nousi ministeriöiden kanssa käydyissä neuvotteluissa esille. Ei mikään muu – mitään muuta ei ole ennen 20.6.2023 ja KHO:lle tehtyä purkuhakemusta kunnille ainakaan Keski-Suomen hyvinvointialueen toimesta esitetty.

(liitteenä 7 on ylimääräistä muutoksenhakua koskeva hakemus KHO:lle, jossa ensimmäistä kertaa esitetään hyvinvointialueen päätösasiakirjoissa peruspääoman laskemispäätöksen purun perusteeksi se, ettei päätöstä ole toimitettu tiedoksi hyvinvointialueelle)

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätös 17.6.2022 § 9 oli huolellisesti valmisteltu

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuuston päätös peruspääoman alentamisesta 17.6.2022 § 9, pitää Keski-Suomen hyvinvointialueen Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle antaman lausunnon mukaan kumota myös siksi, koska kyseinen päätös sisällöltään on ollut lain, ohjeistusten ja tilintarkastajan suositusten vastainen.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajan suositusten vastainen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätös ei ole ollut, mitä todentaa muun muassa Keski-Suomen hyvinvointialueen talousjohtaja Aija Suntioisen vastaus kunnanjohtaja Matti Mäkiselle 8.3.2023

(liitteenä 6 on talousjohtaja Aija Suntioisen ja kunnanjohtaja Matti Mäkisen 8.3.2023 käymä sähköpostikirjeenvaihto peruspääoman laskun perumisen syistä)

Samoin sitä todentaa Keski-Suomen hyvinvointialueen päätöksen valmisteluteksti § 50 13.6.2023. Tämän johdosta voidaan todeta, että Keski-Suomen hyvinvointialueen vastaus hallinto-oikeudelle on tältä osin laadittu selkeästi virheellisesti. Vasta maaliskuussa 2023 Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajan näkökanta asiaan on muuttunut, kun Keski-Suomen hyvinvointialue on itse uutta näkemystä asiaan tilintarkastajalta tiedustellut. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätös on sen sijaan tehty, saanut lainvoiman ja pantu täytäntöön Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajan hyväksynnällä vuoden 2022 puolella.

Lait ja ohjeistukset on Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksessä ja sen valmistelussa taas huolella huomioitu, eikä kukaan ole nähnyt tarvetta päätöksestä valittaa. Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunnossa Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle nostetaan nyt esille mm. alijäämän kattamisen velvoite lainsäädännössä, kuntalaki, kirjanpitolaki ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamat lausunnot. Nuo seikat on otettu huomioon Keski-Suomen sairaanhoitopiirin talousjohtaja Aija Suntioisen (joka nykyisin toimii siis Keski-Suomen hyvinvointialueen talousjohtajana) huolellisesti virkavastuulla tekemässä tai johtamassa valmistelussa.

Tuon valmistelun pohjalta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päättäjille on tiivistetty, että peruspääoman alentaminen on mahdollista kirjanpito-ohjeet ja 1.7.2021 voimaan tullut lainsäädäntö huomioiden. Muistiossa on erityisesti perehdytty kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston 22.3.2022 antamaan lausuntoon (lausunto 127).

(selityksen liitteenä 1 on peruspääoman alentamista perusteleva muistio ja talousjohtaja Aija Suntioisen saatekirje siihen)

Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunnossa Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle kuitenkin tuo lausunto 127 nousee alleviivatuksi esille. Samoin se on keskeinen perustelu Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston 13.6.2023 § 50 päätöksessä.

Siksi on tärkeää korostaa sitä, että Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunto 127 on huomioon otettu Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksenteossa (*liitteenä 1 oleva muistio*). Olennaista on sekin, että tuo lausunto 127 on annettu Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirille, joka on perustellut peruspääoman alentamista sillä, että sairaanhoitopiirin toiminta ja pääomarahoituksen tarve on supistunut Mehiläisen kanssa tehdyn ulkoistussopimuksen myötä.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuuston päätöksen peruspääoman alentamisesta 17.6.2022 § 9 perustelu oli siis aivan erilainen, kuten Suntioisen sairaanhoitopiirille laatimasta muistiosta (*liitteenä 1 tässä selityksessä*) käy ilmi. Olennainen kohta perustelumuistiossa päätökselle on se

”että kunnille kohdentuvat kyllä sairaala Novan vuosien 2021 ja 2022 pääomakulut ja Novan käyttöönoton ja toiminnan käynnistymisen kertaluonteiset menot, mutta hyödyt toteutuvat pääasiassa hyvinvointialueelle. Tilanne on siis päinvastainen kuin kuntajaoston lausunnossa kuvattu tilanne – hyvinvointialue ei maksa kaikista niistä

menoista, joita vastaavat hyödyt sille realisoituvat... Tästä syystä tulkitsemme, että Keski-Suomen tilanteessa lausunnon perusteluissa esitetty periaate siitä, että menon tulisi kohdistua oikealle maksajalle ei muodostuisi ongelmaksi Keski-Suomen tilanteessa eikä peruspääoman alentaminen perusteettomasti heikentäisi hyvinvointialueen tilannetta”

Kuntaliiton tilastokeskuksen kautta kokoama koonti erikoissairaanhoidon menojen kehityksestä vuosina 2020 – 2022 osoittaa erikoissairaanhoidon menojen kasvun olleen kolmen vuoden kuluessa Keski-Suomessa 24 %, kun se maassa keskimäärin on ollut 9 %. Perusteena sairaanhoitopiirin päätöksenteossa käytetty seikka on siis aito ja oikea, kyse ei ole ollut kirjanpidollisesta kikkailusta, vaan oikeudenmukaisuudesta kuntien ja Keski-Suomen hyvinvointialueen välillä.

Olennaisinta on ennen kaikkea, että Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on huolellisesti jo omassa päätöksenteossaan tuonut esiin ja tutkinut kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 127, johon nyt Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunnossa Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle nojataan. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuusto on katsonut mahdolliseksi hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnosta 127 huolimatta tehdä päätöksen peruspääoman alentamisesta 17.6.2022 § 9. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastaja ei tuolloin ole nähnyt asiassa huomautettavaa. Kukaan ei ole päätöksestä valittanut ja se on saanut lainvoiman.

Kun Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksestä sairaanhoitopiirin tilintarkastajan 25.11. 2022 antaman väliraportin suosituksen pohjalta on pyydetty hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausuntoa, ei lausuntoa ole saatu, vaan on saatu vain jaoston sihteerin kirje. Sen pohjalta Keski-Suomen sairaanhoitopiiri ei ole lainvoimaista päätöstään lähtenyt joulukuussa 2022 siis kumoamaan, vaan on laittanut sen toistamiseen täytäntöön.

Huomionarvoista on, että päätös on tehty joulukuussa 2022 **Keski-Suomen hyvinvointialueen talousjohtaja Aija Suntioisen valmistelusta ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajaa kuullen**. Keski-Suomen hyvinvointialueella ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajalla olisi siis todennetusti joulukuussa 2022 vielä uudelleen ollut mahdollisuus peruspääoman alentaminen perua, jos he olisivat nähneet sen aiheelliseksi. Joulukuussa 2022 kaikki osalliset varmuudella ja todistettavasti olivat tietoisia asiasta ja sen monitulkintaisuudesta. Päätös päätettiin pitää voimassa. Asiasta tiedotettiin laajalevikkisellä julkisella tiedotteella.

Keski-Suomen hyvinvointialue on lähtenyt nyt Keski-Suomen sairaanhoitopiirin lainvoimaisen ja jo kahdesti täytäntöön pannun päätöksen kohdalla, mistä se ei ole katsonut aiemmin olleen syytä valittaa, tekemään itse uutta päätöstä. Vahvistaessaan voimaanpanolain mukaisesti Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä vuodelta 2022 Keski-Suomen hyvinvointialue päätti kumota sairaanhoitopiirin lainvoimaisen päätöksen. Vaikka käytännössä ainoa uusi informaatio, mitä esiin on tullut, on se, että VM:n budjettineuvos Tanja Rantasen mielestä päätös on voimaanpanolain vastainen. Sekä se, että kun tuon VM:n virkamiehen näkemyksen vuoksi on kysytty Keski-Suomen hyvinvointialueen toimesta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajan kantaa, niin tilintarkastaja on päätenytkin aivan eri suositukseen, kuin kahdesti aiemmin, kun Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on asiaa häneltä varmistanut. Tilintarkastajan toimintaa asiassa voi pitää vähintään erittäin kummastuttavana.

Ja lopuksi on todettava se keskeinen asia, että kuntien näkemyksen mukaan Keski-Suomen hyvinvointialueella Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksestä päättäessään ei ole voimaannanolain perusteella mahdollista tehdä, muuttaa tai perua sairaanhoitopiirin päätöksiä – sellaista pykälää voimaannanolaissa ei käsityksemme mukaan ole – eikä Keski-Suomen hyvinvointialue pysty sellaista lausunnossaan myöskään osoittamaan.

(Voimaannanolailta tarkoitamme tässä selityksessä lakia sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannanosta)

Keski-Suomen hyvinvointialueen päätös hakea päätöksen purkamista KHO:lta

Keski-Suomen hyvinvointialue on päättänyt aluehallituksensa päätöksellä 20.6.2023 § 217 hakea Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston 17.6.2022 § 9 tekemän päätöksen purkamista ylimääräisen muutoksenhaun kautta korkeimmalta hallinto-oikeudelta, mikä onkin se oikea tapa toimia, jos lainvoiman saanut ja täytäntöön pantua päätöstä halutaan muutettavan.

Tätä menettelyä on jo 14.3.2023 Keski-Suomen hyvinvointialueelle esitetty ja perusteltu kuntien toimesta. Kyseistä menettelyä on myös osa hyvinvointialueenkin päätöksentekijöistä pitänyt perusteltuna ja katsonut, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä ei Keski-Suomen hyvinvointialueen tule lähteä muuttamaan sairaanhoitopiirin lainvoimaisen päätöksen vastaiseksi, vaan ennemmin jättää Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätös hyväksymättä, ennen KHO:n ratkaisua.

Jostain syystä Keski-Suomen hyvinvointialue on katsonut tarpeelliseksi toimia hyvin oudosti. Eli päättää aluevaltuustossaan 13.6.2023 ensin hyväksyä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen vuodelta 2022 siten, ettei se laita täytäntöön siinä yhteydessä jo aiemmin täytäntöön pantua lainvoimaista sairaanhoitopiirin päätöstä 17.6.2022, § 9 peruspääoman alentamisesta alijäämän kattamiseksi. Vaikka kokouksessa siis tehtiin vastaesitys, että kyseiseen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin lainvoimaiseen päätökseen pitäisi Keski-Suomen hyvinvointialueen hakea purkua, niin sitä ei kokouksessa hyväksytty.

Ja sitten aluehallituksessaan 20.6.2023 § 217 kuitenkin Keski-Suomen hyvinvointialue päätti hakea Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätökseen 17.6.2022, § 9 purkua ylimääräisen muutoksenhaun kautta korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Hyvä kuitenkin niin, että viimein Keski-Suomen hyvinvointialue toimi oikean mahdollisuuden kautta.

Tosin Keski-Suomen hyvinvointialue esittää purkuhakemuksen perusteluksi erittäin kyseenalaisesti sen, että Keski-Suomen sairaanhoitopiiri ei olisi antanut päätöstä hyvinvointialueelle tiedoksi. Tässä Hankasalmen kunnan selityksessä Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle on laajasti osoitettu päätöksen varmasti olleen kaiken aikaa Keski-Suomen hyvinvointialueella tiedossa ja hyvinvointialueella olleen kesällä 2022 mahdollisuus Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuuston päätöksestä valittaa. Samoin joulukuussa 2022 Keski-Suomen hyvinvointialue olisi halutessaan voinut pyrkiä estämään Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksen täytäntöönpanon, kun päätöksen lainmukaisuutta uudelleen Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä harkittiin Keski-

Suomen hyvinvointialueen johtavan viranhaltijan valmistelusta. Keski-Suomen hyvinvointialue ei sitä silloin tehnyt.

Jos asiassa on sitten kuitenkin toimittu muodollisesti jotenkin väärin, tulee eteen tarve tutkia, ovatko Keski-Suomen hyvinvointialueen nykyiset keskeiset johtajat Aija Suntioinen ja Juha Paloneva tahallisesti tai tahattomasti syyllistyneet virkavirheeseen toimissaan kesällä 2022 Keski-Suomen sairaanhoitopiirin johtavina viranhaltijoina ja samana aikaisesti keskeisinä Keski-Suomen hyvinvointialueen valmistelijoina oman virkansa ohessa.

Lopuksi

Keski-Suomen hyvinvointialueella on ollut tiedossaan Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätökset kokonaisuudessaan. Virkavastuulla toimivat johtavat viranhaltijat Aija Suntioinen ja Juha Paloneva ovat molemmissa sekä Keski-Suomen hyvinvointialueella että Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä olleet valmistelijoina tai esittelijänä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksen suhteen alentaa peruspääomaa alijäämän kattamiseksi. Heiltä tulee jo virkavastuun kautta edellyttää voimaannpanolain tulkinnan suhteen samaa kantaa kummassakin organisaatiossa – tai ainakin erityisiä perusteita tuota kantaa muuttaa. Niitä ei ole nyt esitetty.

Keski-Suomen hyvinvointialue ei ole Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksestä kesällä 2022 valittanut. Päätös on saanut lainvoiman ja se on laitettu täytäntöön. Joulukuussa 2022 päätöksen laillisuutta on Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallituksessa vielä harkittu uudelleen Keski-Suomen hyvinvointialueen johtavan viranhaltijan toimiessa asiassa valmistelijana sairaanhoitopiirille. Tässäkään vaiheessa Keski-Suomen hyvinvointialue ei nähnyt tarvetta puuttua päätökseen.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajana toimineen KPMG:n tilintarkastajan muuttunut näkemys jo lainvoiman saaneeseen päätökseen Keski-Suomen hyvinvointialueen sitä erikseen häneltä tiedustellessa (eli ettei peruspääoman alentamista olisikaan pitänyt tehdä), ei voi olla peruste muuttaa Keski-Suomen sairaanhoitopiirin lainvoimaista ja täytäntöön pantua päätöstä. Keski-Suomen sairaanhoitopiiri oli tilintarkastajaltaan kesäkuussa 2022 ja joulukuussa 2022 saanut myönteisen kannan ennen päätöksentekoaan peruspääoman alentamista koskevaan päätökseen.

Kuntien tekemät valitukset Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksen 13.6.2023 § 50 suhteen ovat perusteltuja ja Hämeenlinnan hallinto-oikeuden on syytä palauttaa päätös uudelleen valmisteltavaksi Keski-Suomen hyvinvointialueelle, kuten kunnat ovat esittäneet.

Liitteet

1. Peruspääoman alentamista perusteleva muistio ja talousjohtaja Aija Suntioisen saatekirje siihen
2. Sairaanhoitopiirin hallituksen päätös § 257 Lausuntopyyntö Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolta

3. Talousjohtaja Aija Suntioisen sähköposti (ennakkotietoja vuoden 2022 Tilinpäätöksestä) 10.2.2023 osoittamaan sitä, että hyvinvointialue valmisteli tilinpäätöstä sairaanhoitopiirin lainvoimaisten päätösten mukaan hyvin tietoisina niistä
4. Maksuliikepäällikkö Jaana Aijön sähköposti, jossa tilinpäätöksen uudelleen tarkastelun syy ensimmäistä kertaa tuodaan kunnille esiin
5. Aija Suntioisen ja Jan Tolletin kalvosarja kunnanjohtajakokouksessa 14.3.2023 ”Sairaanhoitopiirin tilinpäätös ja peruspääoman alentaminen”
6. Talousjohtaja Aija Suntioisen ja kunnanjohtaja Matti Mäkisen 8.3.2023 käymä sähköpostikirjeenvaihto peruspääoman laskun perumisen syistä
7. Ylimääräistä muutoksenhakua koskeva hakemus KHO:lle, jossa ensimmäistä kertaa esitetään Hyvinvointialueen päätösasiakirjoissa peruspääoman laskemispäätöksen purun perusteeksi se, ettei päätöstä ole toimitettu tiedoksi Hyvinvointialueelle

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri

30.3.2022

Alijäämän kattaminen peruspääomasta

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri suunnittelee alijäämän kattamista peruspääomaa alentamalla osana alijäämän kattamisen kokonaissuunnitelmaa. Katettavaa kumulatiivista alijäämää vuoden 2021 lopussa on yhteensä 41 miljoonaa euroa.

1.7.2021 voimaan tullut hyvinvointialuelainsäädäntö asetti uuden aikataulun kuntayhtymien alijäämien kattamiselle, johon ei ole sairaanhoitopiirin tai sen jäsenkuntien suunnitelmissa varauduttu. Aikataulun muutos aiheuttaa merkittäviä sopeutustarpeita sairaanhoitopiirin toimintaan ja palveluihin tai kuntien maksuosuuksien kasvun ja uudistuksen rahoitusmallista johtuen paineita kuntatalouteen myös tuleville vuosille. Tämä ei ole uudistuksen tavoitteena. Kielteisten vaikutusten minimoimiseksi sairaanhoitopiiri valmistelee kokonaissuunnitelmaa alijäämien kattamiseksi. Alijäämän kattamisen keinot on tarkoitus suunnitella siten, että ne vaurioittavat mahdollisimman vähän sairaanhoitopiirin tai sen jäsenkuntien toimintaa ja taloutta. Suunnitelma sisältää useampia erillisiä alijäämän kattamisen toimenpiteitä, joista alijäämän kattaminen peruspääomaa alentamalla on yksi osa.

Peruspääoman vähimmäismäärästä ei ole kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta. Sitovaa ohjetta peruspääoman muodostamisesta tai määrästä ei annettu myöskään silloin, kun kunnat 1990-luvulla siirtyivät noudattamaan kirjanpitolakia.

Hyvinvointialueen peruspääomalle ei voida asettaa perustellusti minimimäärää. Peruspääoman alentamisella ei ole siten hyvinvointialueen tai valtion taloutta heikentävää vaikutusta.

Peruspääoman alentamista on käsitelty mm. seuraavissa kirjanpidon ohjeissa:

- Kuntaliiton soveltamisohje kuntalain talouden tasapainottamista koskevasta säätelystä 24.11.2016
- Kuntaliiton Kunnan ja kuntayhtymän talousarviota ja -suunnitelmaa koskeva suositus (2011)
- Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje taseen laatimisesta (2016)
- Yleisohjeessa viitataan hallituksen esityksen 8/2006 perusteluihin ja kuntajaoston lausuntoon 2006/77
- Hallituksen esityksen 8/2006 perustelut

Perusteet peruspääoman alentamiselle

Kuntaliiton soveltamisohjeen (24.11.2016) mukaan alijäämää voidaan kattaa peruspääomasta määrätyin edellytyksin.

Ohjeen mukaan yksi peruste peruspääoman alentamiselle voi syntyä silloin, jos korvausinvestointien keskimääräinen taso jää pysyvästi suunnitelmapoistoja olennaisesti alhaisemmaksi. Tällainen tilanne voi muodostua ohjeen mukaan silloin, kun kunta on lähimenneisyydessä toteuttanut suuria investointihankkeita ja toisaalta laajennus- tai uusinvestointihankkeita ei ole näköpiirissä lähitulevaisuudessa.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin vuoden 2022 hyväksytyin investointisuunnitelman mukaiset investoinnit ja lähivuosille 2023-2025 suunnitellut investoinnit ovat tasoltaan keskimäärin 6 M€. Poistojen taso on keskimäärin yli 30 M€ vuosittain. Korvausinvestointien taso poistoihin nähden on siis huomattavan alhainen. Keskimääräisten poistojen ja keskimääräisten korvausinvestointien erotus vuosina 2023-2025 on

noin 24 m€. Sairaanhoitopiiri on investoinut viime vuosina merkittävästi uuteen sairaala Novaan, joka valmistui vuonna 2021. Lähitulevaisuudessa ei ole näköpiirissä laajoja investointihankkeita.

Ohjeen mukaan poistoista johtuvan alijäämän kattaminen peruspääomasta voi tulla kyseeseen myös silloin, kun kunta on supistamassa palvelutuotantoaan, esimerkiksi toimintojen ulkoistamisen johdosta tai muuttotappiosta johtuvan palvelutarpeen supistumisen vuoksi. Kun poistoja vastaavaa korvausinvestointien tulorahoitustarvetta ei ole, ei tilikauden tuloksen alijäämäisyys välttämättä merkitse kunnan maksuvalmiuden kiristymistä. Näin ollen kunnan peruspääomaa voitaisiin käyttää alijäämän kattamiseen määrällä, joka vastaa keskimääräisten poistojen ja korvausinvestointien erotusta suunnittelukaudella.

Sairaanhoitopiirin toiminta on päättymässä vuoden 2022 lopussa. 1.1.2023 alkaen sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä vastaa Keski-Suomen hyvinvointialue. Samalla muuttuu palvelujen rahoitusmalli. Hyvinvointialue saa jatkossa rahoituksen valtiolta laskennallisen rahoitusmallin perusteella. Hyvinvointialueen tulevassa rahoitusmallissa poistojen taso ei määritä saatavan tulorahoituksen tasoa eikä toisaalta sairaanhoitopiiristä siirtyvällä peruspääomalla ole merkitystä hyvinvointialueen maksuvalmiuteen.

Peruspääoman muutoksella ei ole vaikutusta myöskään sairaanhoitopiirin maksuvalmiuteen. Sairaanhoitopiirillä on hyväksytyn taloussuunnitelman mukaan ollut suunnitelma alijäämien kattamisesta vuoden 2024 loppuun mennessä (kuntalain mukainen aikataulu). Hyvinvointialueudistuksen myötä 1.7.2021 voimaan tulleen lainsäädännön mukaan sairaanhoitopiirin alijäämien kattamisen aikataulu muuttui. Alijäämä tulee olla katettuna vuoden 2024 lopun sijaan vuoden 2022 lopussa. Tästä syystä voimassa olevasta taloussuunnitelmasta poiketen vuoden 2022 tulos suunnitellaan tasapainoiseksi. Alijäämät ovat kertyneet kuitenkin vuoden 2021 loppuun mennessä. Vaikka peruspääomaa alennettaisiin, ei peruspääoman muutoksella käytännössä enää ole vaikutusta sairaanhoitopiirin vuosien 2021 tai 2022 maksuvalmiuteen.

Pitkäaikaisen pääomarahoituksen ja pysyvien vastaavien välinen suhde

Kuntaliiton soveltamisohjeen mukaan edellytys peruspääoman vähentämiselle on, että pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrä taseessa ylittää pysyviin vastaaviin sitoutuneen pääoman määrän. Kuntaliiton kunnan ja kuntayhtymän talousarviota ja -suunnitelmaa koskevan suosituksen (2011) mukaan peruspääoman alentaminen voi tulla kyseeseen, jos peruspääoman ja arvonkorotusrahaston yhteismäärä on suurempi kuin 2/3 pysyvien vastaavien määrästä. Tämä ehto ei sairaanhoitopiirin osalta toteutuisi.

Vaatimus pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrän suhteesta pysyvien vastaavien määrään peruspääoman alentamisen yhteydessä ei näytä enää kattavasti pätevän. 1.7.2021 voimaan tulleen hyvinvointialuelainsäädännön mukaan (voimaanpanolain 42 §) kunnissa siirtyvä omaisuus ja kuntayhtymien peruspääomaosuudet käsiteltäisiin kunnan kirjanpidossa peruspääomaa alentamalla: *”Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenosuuksien ja 23 §:ssä tarkoitetun irtaimen omaisuuden siirto hyvinvointialueisiin kirjataan kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan, jollei kunta toisin päättä. Hyvinvointialueelle siirtyvä lomapalkkavelka kirjataan peruspääomaan.”* Tässä yhteydessä ei lainsäädännön mukaan kuitenkaan tarkastella peruspääoman ja kunnan pysyvien vastaavien välistä suhdetta. Kuntaliiton soveltamisohjeen mukaista vaatimusta pääomarahoituksen määrän suhteesta pysyvien vastaavien määrään ei siis noudateta tai edes tarkastella.

Näin ollen tulkitsemme, että ohjeen mukainen edellytys pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrän ja pysyvien vastaavien suhteesta ei ole enää relevantti tässä muuttuneessa tilanteessa. Edelleen tulkitsemme, että pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrän ja pysyvien vastaavien suhteen toteutumista ei voida pitää edellytyksenä peruspääoman alentamiselle, sillä 1.7.2021 voimaan tulleen, hyvinvointialueudistuksen voimaanpanolain 42 § mukaisessa kirjanpitokäsittelyssä sitä ei huomioida millään tavalla.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto 22.3.2022

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on 22.3.2022 antanut lausunnon (lausunto 127) kuntayhtymän alijäämän kattamisesta peruspääomaa alentamalla. Lausuntoa on pyytänyt Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri.

Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri on perustellut peruspääoman alentamista sillä, että sairaanhoitopiirin toiminta ja pääomarahoituksen tarve on supistunut Mehiläisen kanssa tehdyn ulkoistussopimuksen myötä. Sen lisäksi toiminta loppuu vuoden 2022 lopussa.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on lausunut: ”Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansäätämistä annetun lain 20 §:n mukainen kuntayhtymän siirtyminen hyvinvointialueelle ei ole kuntalain 110 §:n perustelujen tai kuntajaoston lausunnon 121/2019 tarkoittama tilanne, jossa kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu pysyvästi ja tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee. Lausuntopyyntöä kuvatussa tilanteessa peruspääomaa ei ole mahdollista alentaa kirjanpidon toimenpiteenä tase-erien välisenä siirtona kuntayhtymän alijäämän kattamiseksi.”

Länsi-Pohja on perustellut peruspääoman alentamista eri perusteella kuin Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä on suunniteltu. Kuntajaosto ottaa lausunnossaan kantaa nimenomaisesti siihen, että toiminnan siirtyminen hyvinvointialueelle ei ole sellainen tilanne, jossa kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu ja pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee eikä kuvatussa tilanteessa peruspääomaa ole mahdollista alentaa alijäämän kattamiseksi. Tulkitsemme lausuntoa siten, että sen johtopäätös ei koske Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilannetta, sillä emme ole esittäneet peruspääoman alentamista tästä syystä.

Kuntajaoston lausunnon perusteluissa kuvataan lisäksi näin: ”Kuntayhtymän alijäämien kattamista koskevan voimaansäätämislain säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että kuntien järjestämistä vastaavien aikana syntyneet kuntayhtymän menot jäävät kuntien rahoitettaviksi. Peruspääoman alentaminen alijäämien kattamiseksi merkitsisi sitä, että kunnat eivät vastaisi niiden järjestämistä vastaavien aikana syntyneistä kuntayhtymän menoista, vaan alijäämien määrä vähentäisi hyvinvointialueelle siirtyvää nettovarallisuutta.”

Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä yksi merkittävä tekijä alijäämän syntyyn on ollut vuonna 2021 valmistuneen investoinnin, sairaala Novan käyttöönotto. Sairaala Novan käyttöönoton myötä pääomakustannukset realisoituvat jo vuosina 2021 ja 2022 (poistot, rahoituskulut), mutta uusien toimintaprosessien hyödyt realisoituvat osin vasta ajan kanssa. Vuoden 2021 menoissa on ollut myös kertaluonteisia, Novan käyttöönottoon ja toiminnan käynnistämiseen liittyviä menoja.

Sairaala Novan käyttöönottovuosille oli alun perin laadittu sairaanhoitopiirin ja sen jäsenkuntien kanssa yhteistyössä useamman vuoden talouden tasapainotusohjelma, jonka tarkoitus oli nimenomaan tasata sairaala Novan käyttöönottovaiheeseen liittyvien kustannusten vaikutusta useamman vuoden aikana. Sairaanhoitopiirin talousarviot laadittiin suunnitelmallisesti siten, että sairaala Novan ensimmäisinä toimintavuosina tulos on alijäämäinen ja kertyneet alijäämät katetaan vuosina 2023-2024 tehtävillä ylijäämillä kun uusien toimintaprosessien hyödyt alkavat tuottaa tulosta. Aikataulu muuttui uuden hyvinvointialuelainsäädännön vuoksi. Uuden aikataulun vuoksi käy niin, että kunnille kohdentuvat kyllä sairaala Novan vuosien 2021 ja 2022 pääomakulut ja Novan käyttöönoton ja toiminnan käynnistymisen kertaluonteiset menot, mutta hyödyt toteutuvat pääasiassa hyvinvointialueelle. Tilanne on siis päinvastainen kuin kuntajaoston lausunnossa kuvattu tilanne – hyvinvointialue ei maksa kaikista niistä menoista, joita vastaavat hyödyt sille realisoituvat. Tätä sairaanhoitopiirin jäsenkunnat ovat myös osaltaan kritisoineet alijäämän kattamiseen liittyen.

Tästä syystä tulkitsemme, että Keski-Suomen tilanteessa lausunnon perusteluissa esitetty periaate siitä, että menon tulisi kohdistua oikealle maksajalle ei muodostuisi ongelmaksi Keski-Suomen tilanteessa eikä

peruspääoman alentaminen perusteettomasti heikentäisi hyvinvointialueen tilannetta. Lisäksi alijäämän kattamissuunnitelman mukaisesti osa kertyneistä alijäämistä (17 miljoonaa euroa) katettaisiin kuntien maksamana.

Johtopäätös

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri tulkitsee, että edellä esitetyn perustein alijäämän kattaminen peruspääomaa alentamalla on tässä muuttuneessa tilanteessa mahdollista kirjanpito-ohjeet ja 1.7.2021 voimaan tullut lainsäädäntö huomioiden.

Peruspääomaa esitetään alennettavaksi 24 miljoonalla eurolla, joka vastaa keskimääräisten poistojen ja keskimääräisten, alentuneiden korvausinvestointien erotusta lähivuosina.

Peruspääoman alentaminen tehtäisiin vuonna 2022 ja kirjattaisiin vuonna 2022 edellisten tilikausien alijäämän vähennyksenä. Peruspääoman alentaminen vaatii sairaanhoitopiirin perussopimuksen mukaisesti sairaanhoitopiirin valtuuston päätöksen.

Lähtettäjä: [Suntioinen Aija](#)
Vastaanottaja: [Mäkinen, Matti](#)
Aihe: Peruspääoman alentamisesta
Päivämäärä: tiistai 18. lokakuuta 2022 12.53.19
Liitteet: [aliiaaman kattaminen peruspääomasta 30.3.2022.pdf](#)

Tervehdys,

eilen tavatessamme tuli puheeksi shp peruspääoman alentaminen ja sen argumentit. Asiasta on siis lainvoimainen shp valtuuston päätös, pöytäkirja löytyy täältä [Peruspääoman alentaminen \(tweb.fi\)](#)

Ohessa myös muistio, johon listatekstissä viitataan. Siinä on kuvattu yksityiskohtaisesti ne perustelut ja tulkinnat, joihin päätösesitys perustuu.

Olettaisin, että kuntien tilintarkastusyhteisöt ovat ottaneet kantaa ennen kaikkea siihen, miten kuntien tilinpäätöksissä kuntien taseissa olevat peruspääomaosuudet käsitellään.

Sairaanhoitopiirin valtuuston päätökseen eivät ehkä niinkään. Nämä ovat kaksi eri asiaa, vaikka liittyvätkin toisiinsa.

Peruspääomaosuuksien käsittelystä kuntien taseissa olemme käyneet keskustelua kuntien talousjohtajien kanssa talousjohtajafoorumilla. Siinä keskustelussa on tullut esiin mm. tällaisia argumentteja siitä, miksi kunta ei pienentäisi omassa taseessa olevaa peruspääomaosuutta vuodenvaihteessa:

- Hyvinvointialuelainsäädännön mukaan peruspääomaosuus kirjataan pois kunnan taseesta 1.1.2023 joka tapauksessa

- Peruspääomaosuuden suuruudella ei ole olennaista merkitystä kunnan talouden näkökulmasta, koska kyse pienestä erästä kunnan taseen kokonaisuudessa

Lisäksi talousjohtajat ovat tuoneet esiin, että vaikka kunnan tilintarkastaja ottaisi sen kannan, että peruspääoman arvoa pitää alentaa tulosvaikutteisesti vuoden 2022 tilinpäätöksessä, on peruspääoman alentaminen kuitenkin parempi vaihtoehto kuin se, että kunnat maksaisivat tämän osuuden alijäämän kattamisesta. Etu kunnalle on se, että arvonalentaminen / alaskirjaus on kirjanpidollisesti kyllä tulosvaikutteinen toimi, mutta sillä ei ole kassavaikutusta, kunta ei siis konkreettisesti maksa sairaanhoitopiirille rahaa kuten siinä vaihtoehdossa, että kunnat maksaisivat tämän osuuden alijäämän kattamisesta.

t. Aija

Ystävällisin terveisin

Aija Suntioinen

Talousjohtaja

Talouden palvelut

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri

Keski-Suomen Sairaala Nova

Hoitajantie 3, A4, 40620 Jyväskylä

+358142693370, +358401859985

aija.suntioinen@ksshp.fi

www.sairaanova.fi

Keski-Suomen hyvinvointialue järjestää keskisuomalaisten sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut 1.1.2023 alkaen. Olemme jatkossa osa Keski-Suomen hyvinvointialuetta. Hyvinvointialueen verkkosivujen osoite on www.hyvaks.fi

§ 257

Lausuntopyyntö Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolta (Kuntakila)

Valmistelijat

Talusojohtaja Aija Suntioinen, puh. 014 269 3370.

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri pyysi lausuntoa Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolta (Kuntakila) hallituksen päätöksen mukaisesti.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto on 20.12.2022 käsitellyt sairaanhoitopiirin lausuntopyynnön ja päättänyt, ettei se anna asiasta uutta lausuntoa vaan lausuntopyyntöön vastataan sihteerin kirjeellä. Jaoston vastauksen mukaan lausuntopyyntö ei sisältänyt sellaisia kirjanpito-oikeudellisia seikkoja, että hyvinvointialue- ja kuntajaoston tulisi hyvän kirjanpitotavan yleiseksi ohjaamiseksi antaa uusi lausunto.

Sairaanhoitopiiri on pyytänyt asiasta lausuntoa sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta 20.12.2022.

Vs. sairaanhoitopiirin johtajan (johtajaylilääkärin) ehdotus

Päätösesitys täydennetään hallituksen kokouksessa tilintarkastajan lausunnon perusteella.

Päätös

Vs. sairaanhoitopiirin johtaja (johtajaylilääkäri) täydensi kokouksessa ehdotustaan seuraavasti:

"Sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta saadun vastauksen mukaan Kuntakilan sihteerin vastauksessa on selkeästi kielteinen suhtautuminen peruspääoman alentamiseen. Tilintarkastaja ei kuitenkaan voi suoraan todeta, että kuntayhtymä ei voisi toimia valtuuston päätöksen mukaan, sillä peruspääoman alentaminen kuuluu valtuuston toimivaltaan. Tällaisten perustavaa laatua olevien kysymysten ratkaiseminen on oikeuskäytännössä katsottu kuuluvan kunnallisen itsehallinnon piiriin. Mikäli peruspääomaa alennetaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaan, sillä voi olla vaikutusta tilintarkastuskertomukseen. Hallitus päättää, että peruspääoman alentaminen toimeenpannaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti. Vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan tämän mukaisesti. Tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä todetaan pyydetty lausunto ja siihen saatu Kuntakilan sihteerin vastaus."

Sairaanhoitopiirin johtajan kokouksessa täydentämä ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Valtuuston II varapuheenjohtaja Ilkka Pernu, hallituksen jäsenet Markku Puro ja Kaisa Garedeu, sairaanhoitopiirin johtaja Juha Paloneva ja talousjohtaja Aija Suntioinen poistuivat kokouksesta esteellisinä (yhteisöjäävi) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Pykälän toiseksi pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Jaakko Kaistinen.

Päätöshistoria:

Kuntayhtymähallitus 9.12.2022 § 231

Sairaanhoitopiirin johtaja antaa kokouksessa ajankohtaiskatsauksen seuraavista asioista:

- sairaanhoitopiirin toiminta ja talous,
- Sairaala Novan toiminta sekä
- osakkuusyhtiöiden toiminta.

Sairaanhoitopiirin johtajan ehdotus

Hallitus merkitsee tiedoksi sairaanhoitopiirin johtajan katsauksen.

Päätös

Sairaanhoitopiirin johtaja täydensi kokouksessa ehdotustaan seuraavasti: "Sairaanhoitopiirin alijäämät tulee kattaa vuoden 2022 tilinpäätöksen yhteydessä.

Alkuvuoden 2022 aikana selvitettiin eri vaihtoehtoja alijäämän kattamiseksi. Vuoropuhelua käytiin sekä jäsenkuntien että tilintarkastajan kanssa. Sairaanhoitopiirin valtuusto päätti kokouksessaan 17.6.2022 (§ 9), että osa alijäämästä (24 miljoonaa euroa) katetaan peruspääomaa alentamalla. Valtuuston päätös on lainvoimainen.

Kokouksessaan 25.11.2022 sairaanhoitopiirin tarkastuslautakunta käsitteli tilintarkastajan väliraportin. Raporttiin sisältyy uusi suositus, jonka mukaan sairaanhoitopiirin tulisi pyytää asiasta lausunto Kilan hyvinvointialue- ja kuntajaostolta (Kuntakila).

Ehdotan, että sairaanhoitopiirin hallitus päättää pyytää asiasta lausunnon Kuntakilalta ja saattaa tämän lausuntopyynnön tiedoksi valtuustolle."

Asiasta käydyn keskustelun kuluessa hallituksen jäsen Kaisa Garedeu esitti päätösehdotuksesta poiketen, että lausuntoa ei pyydetä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että Garedeuin muutosehdotus raukesi kannattamattomana ja, että sairaanhoitopiirin johtajan kokouksessa täydentämä ehdotus hyväksyttiin.

Tämä päätös tarkastettiin kokouksessa julkilukemalla.

Kuntayhtymävaltuusto 9.12.2022 § 11

Hallituksen ehdotus Valtuusto päättää merkitä hallituksen päätöksen tiedoksi.

Päätös Hyväksyttiin.

10.2.2023

Jäsenkunnille ja terveyskeskuksille

ENNAKKOTIETOJA VUODEN 2022 TILINPÄÄTÖKSESTÄ

Lähetämme käyttöönnne ennakkotietoja vuoden 2022 tilinpäätöksestä. Koska valmistelu on vielä kesken eikä hyvinvointialueen hallitus ole vielä käsitellyt tilinpäätöstä, on tietoja pidettävä tässä vaiheessa ennakkotietoina.

Ennakkotieto sairaanhoitopiirin normaalitoiminnasta (ilman alijäämän kattamista) vuoden 2022 tuloksesta on -46,06 m€. Tavoitteena oli, ettei uutta alijäämää synny vuonna 2022, joten ennakoitu tulos ilman alijäämän kattamista on talousarvion tavoitetta huonompi. Tuloksen taustalla on suunniteltua pienemmät tulot ja suuremmat menot.

1.7.2021 voimaan tullut hyvinvointialuelainsäädäntö muutti alijäämien kattamisen aikataulun. Yhteistyössä sairaanhoitopiirin jäsenkuntien kanssa laaditun talouden tasapainotusohjelman ja sairaanhoitopiirin hyväksytyyn taloussuunnitelman mukaan sairaanhoitopiirin talous oli tarkoitus tasapainottaa vuosien 2020-2024 aikana ja suunnitelman mukaan syntyneet alijäämät olisi katettu vuoden 2024 loppuun mennessä. Hyvinvointialuelainsäädännön myötä aikataulu muuttui siten, että sairaanhoitopiirin alijäämien tulee olla katettuna vuoden 2022 lopussa, ennen toiminnan siirtoa hyvinvointialueelle. Vuoden 2022 lopun ennustettu kumulatiivinen alijäämä muodostuu kokonaan sairaanhoitotoiminnan alijäämästä. Alijäämän kattamisen keinoin (peruspääoman alentaminen 24 m€, erillislaskutus 62,1 m€) kumulatiiviseksi tulokseksi tulee 0 €.

Liitteessä 1 on kuntayhtymän ja sairaanhoitotoiminnan tuloslaskelmat.

Liitteessä 2 esitetään vertailutiedot hoitopalvelujen tulojen kiinteän laskutuksen ja laskennallisten tulojen kesken kunnittain.

Toiminnan volyyymi toteutui seuraavasti:

- Läheteiden määrä oli 0,5 % enemmän kuin vuonna 2021.
- Hoitopäivien määrä vähentyi edellisvuoden tapaan, muutos -2,4 %.
- Avohoitokäyntien (kaikki käyntityypit) määrä oli edellisvuotta +1,5 % suurempi.
- Hoidettujen potilaiden määrä oli 4,3% enemmän kuin vuonna 2021.
- Hoitotakuussa pysymistä vaikeutti työtaistelut ja palvelujärjestelmän kriisiytyminen. Vuoden lopussa oli yli puoli vuotta odottavien potilaiden osuus 10,7 % (vastaava tilanne vuoden 2021 lopussa oli 9,4 %). Hoitotakuun toteutumisesta on yksityiskohtaisempia raportteja sairaanhoitopiirin www-sivuilla, ja päivittäin ajankohtainen tieto keskimääräisestä odotusajasta.

Tilinpäätöksen jatkovalmistelu etenee siten, että hyvinvointialueen aluehallitus käsittelee tilinpäätöksen kokouksessaan 28.3. Tämän jälkeen tilinpäätöstä käsittelevät tiilitarkastaja ja tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunta esittää arviointikertomuksen aluevaltuustolle ja aluevaltuusto käsittelee tilinpäätöksen 13.6.2023.

10.2.2023

Vastaa tilinpäätöstä koskeviin tiedusteluihin, puh. (014) 269 3370.

KESKI-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRIN KUNTAYHTYMÄ

Talousjohtaja Aija Suntioinen

LIITTEET

1. Kuntayhtymän ja sairaanhoitotoiminnan tuloslaskelmat
2. Jäsenkuntien laskutus hoitopalveluista ja vertailu laskennallisiin tuloihin

10.2.2023

Liite 1

KESKI-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRI

KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMA, ennakkotietoja vuodelta 2022

	1 000 €	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Ekkakottieto	Muutos		Poikkeama		Poikkeama	
		2021	2022	2022	2022	vuodesta	2021	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio
		Kv 10.12.2021	Kv 10.12.2021	Kv 9.12.2022	2022	eur	%	Kv 10.12.2021	%	Kv 9.12.2022	%
Toimintatulot	407 286	457 613	478 910	497 373	497 373	90 087	22 %	39 760	9 %	18 463	4 %
Myyntitulot	373 318	395 591	398 621	407 439	407 439	34 121	9 %	11 849	3 %	8 819	2 %
Hoitopalvelujen myynti	12 576	20 151	19 419	14 812	14 812	2 235	18 %	-5 340	-26 %	-4 607	-24 %
Kiinteää rahoitus jäsenkunnilta	329 920	352 124	355 844	356 674	356 674	26 754	8 %	4 550	1 %	830	0 %
Muiden palvelujen ja tarvikkeiden myynti	30 822	23 315	23 358	35 953	35 953	5 131	17 %	12 638	54 %	12 596	54 %
Maksutulot	15 260	16 164	15 568	14 472	14 472	-788	-5 %	-1 692	-10 %	-1 095	-7 %
Tuet ja avustukset	9 843	2 320	3 825	5 629	5 629	-4 214	-43 %	3 309	143 %	1 804	47 %
Muut toimintatulot	8 864	9 765	8 124	7 731	7 731	-1 133	-13 %	-2 034	-21 %	-393	-5 %
Alijäämän kattamissuunnitelma		33 773	52 773	62 101	62 101	62 101		28 328	84 %	9 328	18 %
Toimintamenot	-424 016	-393 665	-434 269	-454 094	-454 094	-30 078	7 %	-60 429	15 %	-19 825	5 %
Henkilöstömenot	-202 915	-192 967	-205 444	-207 523	-207 523	-4 608	2 %	-14 556	8 %	-2 079	1 %
Palvelujen ostot	-148 790	-134 401	-153 743	-166 656	-166 656	-17 866	12 %	-32 255	24 %	-12 914	8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-58 826	-50 948	-57 314	-62 385	-62 385	-3 560	6 %	-11 438	22 %	-5 071	9 %
Avustukset	-78	-6	-6	-36	-36	42	-54 %	-30	505 %	-30	505 %
Muut toimintamenot	-13 408	-15 343	-17 763	-17 493	-17 493	-4 086	30 %	-2 150	14 %	269	-2 %
TOIMINTAKATE	-16 731	63 947	44 641	43 279	43 279	60 010	-359 %	-20 668	-32 %	-1 362	-3 %
Rahoitustulot ja -menot	2 763	95	-1 311	430	430	-2 333	-84 %	335	351 %	1 741	-133 %
VUOSIKATE	-13 968	64 043	43 330	43 709	43 709	57 677	-413 %	-20 334	-32 %	379	1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-22 394	-30 270	-36 106	-36 485	-36 485	-14 091	63 %	-6 215	21 %	-379	1 %
Satunnaiset erät	10 000		8 820	8 820	8 820	-1 180	-12 %	8 820		0	0 %
TILIKAUDEN TULOS	-26 362	33 773	16 045	16 045	16 045	42 407	-161 %	-17 728	-52 %	0	0 %
KUMULATIIVINEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-16 045	17 728	0	0	0						

Laskelmassa on esitetty toteumatietojen vertailu alkuperäiseen ja voimassa olevaan muutettuun talousarvioon.

Laskelmaan sisältyy myös Liikelaitos seututerveyskeskuksen tiedot.

10.2.2023

KESKI-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRI

SAIRAANHOIDON TULOSLASKELMA, ennakkotietoja vuodelta 2022

TALOUSARVIO 2022 Sairaanhoitotoiminta	1 000 €	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Ennakkotieto	Muutos		Poikkeama		Poikkeama	
		2021	2022	2022	2022	vuodesta	2021	Talousarvio	2021	Talousarvio	2022
			Kv 10.12.2021	Kv 9.12.2022		eur	%	eur	%	eur	%
Toimintatulot	367 282	420 838	443 919	455 581	88 299	24 %	34 743	8 %	11 662	3 %	
Myyntitulot	338 073	362 181	366 810	368 787	30 714	9 %	6 606	2 %	1 977	1 %	
Hoitopalvelujen myynti	11 396	19 443	18 361	13 656	2 260	20 %	-5 787	-30 %	-4 705	-26 %	
Kiinteä rahoitus jäsenkunnilta	291 515	313 908	313 908	313 908	22 393	8 %	0	0 %	0	0 %	
Muiden palvelujen ja tarvikkeiden myynti	35 162	28 830	34 541	41 223	6 061	17 %	12 393	43 %	6 682	19 %	
Maksutulot	12 226	13 074	12 578	11 572	-654	-5 %	-1 502	-11 %	-1 005	-8 %	
Tuet ja avustukset	8 107	2 045	3 635	5 392	-2 715	-33 %	3 347	164 %	1 757	48 %	
Muut toimintatulot	8 876	9 765	8 124	7 729	-1 147	-13 %	-2 037	-21 %	-396	-5 %	
Alijäämän kattamissuunnitelma		33 773	52 773	62 101	62 101		28 328	84 %	9 328	18 %	
Toimintamenot	-385 104	-357 111	-399 499	-412 466	-27 362	7 %	-55 355	16 %	-12 967	3 %	
Henkilöstömenot	-177 391	-167 821	-178 908	-181 214	-3 822	2 %	-13 393	8 %	-2 306	1 %	
Palvelujen ostot	-141 622	-128 595	-151 805	-157 843	-16 221	11 %	-29 249	23 %	-6 039	4 %	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-55 421	-48 083	-53 989	-58 905	-3 484	6 %	-10 822	23 %	-4 916	9 %	
Avustukset	-6	-6	-6	-1	5	-78 %	5	-78 %	5	-78 %	
Muut toimintamenot	-10 663	-12 607	-14 791	-14 503	-3 840	36 %	-1 896	15 %	288	-2 %	
TOIMINTAKATE	-17 822	63 727	44 420	43 115	60 937	-342 %	-20 612	-32 %	-1 305	-3 %	
Rahoitustulot ja -menot	2 782	116	-1 290	452	-2 330	-84 %	336	290 %	1 742	-135 %	
VUOSIKATE	-15 041	63 843	43 130	43 567	58 607	-390 %	-20 276	-32 %	437	1 %	
Poistot ja arvonalentumiset	-22 253	-30 070	-35 906	-36 342	-14 090	63 %	-6 272	21 %	-437	1 %	
Satunnaiset erät	10 000		8 820	8 820	-1 180	-12 %	8 820		0	0 %	
TILIKAUDEN TULOS	-27 293	33 773	16 045	16 045	43 338	-159 %	-17 728	-52 %	0	0 %	
KUMULATIIVINEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-16 045	17 728	0	0							

Laskelmassa on esitetty toteumatietojen vertailu alkuperäiseen ja voimassa olevaan muutettuun talousarvioon

Tulot jäsenkunnilta on valtuustoon nähden sitova taso. Vuonna 2022 laskutus jäsenkunnilta perustui talousarvion mukaiseen kiinteään laskutukseen.

10.2.2023

Liite 2

KESKI-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRI
LASKENNALLISET TULOT HOITOPALVELUISTA

Kunta	Kiinteä laskutus TA2022	Kiinteä laskutus toteuma 2022	Laskutus, jos laskutettu keskimääräisillä hinnoilla ja hoito muissa sairaaloissa lääpilaskutuksena	Ero Eur	Keskiarvo/ Ero %	Oma toiminta	Hoito muissa sairaaloissa	Ensihoitopalvelut	Kalliiden hoitojen tasaus
JYVÄSKYLÄ	177 310 332	177 310 332	195 404 920	18 094 588	10,2 %	164 635 825	23 973 479	7 138 936	- 343 320
LAUKAA	21 710 733	21 710 733	24 534 470	2 823 737	13,0 %	20 805 570	3 889 942	938 197	- 1 099 239
ÄÄNEKOSKI	24 071 362	24 071 362	25 396 634	1 325 272	5,5 %	21 561 424	2 689 676	1 115 135	- 30 399
MUURAME	11 473 775	11 473 775	12 786 801	1 313 026	11,4 %	10 422 833	1 672 584	431 900	- 259 484
KEURUU	12 121 744	12 121 744	13 034 093	912 349	7,5 %	10 441 867	1 600 154	551 600	- 440 472
JOUTSA	5 755 625	5 755 625	6 639 300	883 675	15,4 %	5 367 226	1 046 808	275 741	- 50 475
KONNEVESI	3 339 375	3 339 375	3 910 918	571 543	17,1 %	3 806 769	320 032	145 078	- 360 961
HANKASALMI	6 344 653	6 344 653	6 757 835	413 182	6,5 %	5 528 269	1 008 667	274 442	- 53 542
VIITASARI	7 873 913	7 873 913	8 119 270	245 357	3,1 %	6 311 009	1 296 705	389 306	- 122 250
LUHANKA	807 175	807 175	1 051 872	244 697	30,3 %	807 491	154 503	40 612	- 49 266
PETAJAVESI	4 664 742	4 664 742	4 909 171	244 429	5,2 %	4 197 997	619 834	170 514	- 79 173
KIVIJÄRVI	1 249 471	1 249 471	1 375 096	125 624	10,1 %	1 069 925	190 956	68 175	- 46 039
TOIVAKKA	3 277 122	3 277 122	3 169 557	- 107 565	-3,3 %	2 603 196	290 915	103 278	- 172 168
KARSTULA	5 145 470	5 145 470	4 988 919	- 156 551	-3,0 %	4 091 297	664 561	232 634	- 428
PIHTIPUDAS	5 327 962	5 327 962	5 082 219	- 245 743	-4,6 %	4 077 433	686 288	234 075	- 84 423
KINNULA	2 196 878	2 196 878	1 934 723	- 262 155	-11,9 %	1 505 354	223 234	100 564	- 105 572
KANNONKOSKI	1 771 282	1 771 282	1 489 224	- 282 058	-15,9 %	1 109 895	205 913	82 117	- 91 299
KYYJÄRVI	1 838 772	1 838 772	1 552 770	- 286 002	-15,6 %	1 184 524	241 561	67 878	- 58 807
UURAINEN	4 070 171	4 070 171	3 733 749	- 336 422	-8,3 %	3 005 996	360 779	147 936	- 219 038
SAARIJÄRVI	11 424 574	11 424 574	11 021 974	- 402 600	-3,5 %	8 591 189	1 709 571	520 056	- 201 158
MULTIA	2 132 887	2 132 887	1 675 878	- 457 009	-21,4 %	1 369 551	115 045	85 375	- 105 907
Total	313 908 017	313 908 017	338 569 393	24 661 376	2,3 %	282 494 640	42 961 207	13 113 546	-

Kiinteän laskutuksen tuloihin kuuluvat hoitopalvelujen myyntitulot jäsenkunnilta erikoissairaanhoidon, yhteispäivystyksen, sosiaalitoimen ja ensihoidon palveluista, erityisvelvoitemaksut ja kalliiden hoitojen tasaus.

Laskennallisiin tuloihin sisältyvät hoitopalvelujen tuotekohtaisen toteuman ja hyväksytyyn hinnaston mukaiset tulot, hoito muissa sairaaloissa kauttalaskutuksena kuten aikaisempina vuosina, rahoitusmallin mukaisesti lasketut osuudet ensihoitopalvelun menoista sekä kalliiden hoitojen tasaus valtuuston päätöksen mukaisesti laskettuna. Erityisvelvoitemaksu on otettu huomioon vuoden 2022 talousarvion mukaisesti. Tietoihin eivät sisälly seututerveyskeskuksen hoitopalvelut.

Lähetäjä: [Viikki-Hänninen, Elina](#)
Vastaanottaja: [Mäkinen, Matti](#)
Aihe: VL: Kuntakirje 24.2.2023: Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, ennakkotietoja vuoden 2022 tilinpäätöksestä
Päivämäärä: tiistai 7. maaliskuuta 2023 13.52.23
Liitteet: [image001.png](#)
[Liite 3_2 RAHOITUSLASKELMA 2022 ennakkotieto 6.3.2022.pdf](#)
[Liite 4 4 Tilinpäätöksen liitetiedot 2022 ennakkotieto päivitetty 6.3.2022.pdf](#)

Tämä menee mielenkiintoiseksi

Lähetäjä: Äijö Jaana <jaana.aijo@ksshp.fi>

Lähetetty: tiistai 7. maaliskuuta 2023 12.06

Vastaanottaja: Talousosasto <talousosasto@ksshp.fi>; Viikki-Hänninen, Elina <elina.viikki-hanninen@hankasalmi.fi>; Kapanen, Henna <henna.kapanen@hankasalmi.fi>; Rauhala Anu <anu.rauhala@monetra.fi>; jukka.ojalainen@jyvaskyla.fi; Mikkola Taija <taija.mikkola@monetra.fi>; markku.rautiainen@kannonkoski.fi; ritva.vallinkoski@monetra.fi; Sorri Riitta <riitta.sorri@karstula.fi>; Kanervio Pekka <pekka.kanervio@karstula.fi>; Jaakkola Jari <jari.jaakkola@keuruu.fi>; sari.karhu@keuruu.fi; Pajari Noora <noora.pajari@keuruu.fi>; Ekman Maija <maija.ekman@keuruu.fi>; marja.lehtonen <marja.lehtonen@kinnula.fi>; sanna.lehto@monetra.fi; Hakkarainen Päivi <paivi.hakkarainen@kivijarvi.fi>; janne.makinen@kivijarvi.fi; Helppikangas Pekka <pekka.helppikangas@kivijarvi.fi>; Eija Lahti <eija.lahti@konnevesi.fi>; heli.nieminen@kyyjarvi.fi; tiina.pelkonen <tiina.pelkonen@kyyjarvi.fi>; Ahoniemi Mirja <mirja.ahoniemi@hyvaks.fi>; Eero Raittila <eero.raittila@laukaa.fi>; Anne Toikka <Anne.Toikka@laukaa.fi>; Hytönen Sari <sari.hytonen@hyvaks.fi>; Salla Pakarinen <salla.pakarinen@laukaa.fi>; teija.autio@monetra.fi; luhanka@luhanka.fi; Järvensivu Katja <katja.jarvensivu@multia.fi>; Kaistinen Jukka <jukka.kaistinen@muurame.fi>; tuomas.impivaara@muurame.fi; merja.niskanen@muurame.fi; henna.breilin@petajavesi.fi; tarja.kervinen@petajavesi.fi; Käsmä Ari-Jukka <ari-jukka.kasma@pihtipudas.fi>; Mari Paananen <mari.paananen@pihtipudas.fi>; Kristiansson Merja <merja.kristiansson@saarijarvi.fi>; kirjanpito@saarijarvi.fi; Tuononen Maarit <maarit.tuononen@saarijarvi.fi>; Salokivi Marita <marita.salokivi@saarijarvi.fi>; Henna Breilin <henna.breilin@toivakka.fi>; Pasi Lievonen <pasi.lievonen@uurainen.fi>; juha.valkama@uurainen.fi; Käsmä Ari-Jukka <ari-jukka.kasma@pihtipudas.fi>; Mari Paananen <mari.paananen@pihtipudas.fi>; Tapani Hämäläinen <tapani.hamalainen@aanekoski.fi>; tanja.tuominiemi@aanekoski.fi; Ulla Strandman <ulla.strandman@aanekoski.fi>; tiina.pasanen@aanekoski.fi; laura.oksanen@aanekoski.fi

Kopio: Paloneva Juha <juha.paloneva@ksshp.fi>; Suntioinen Aija <aija.suntioinen@ksshp.fi>

Aihe: VS: Kuntakirje 24.2.2023: Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, ennakkotietoja vuoden 2022 tilinpäätöksestä

Hei,

Hyvinvointialueen ja ministeriöiden (STM, SM, VM) välisessä lakisäätöisessä ohjausneuvottelussa ministeriöt nostivat esiin sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen ja kysymyksen siitä, onko tehty peruspääoman alentaminen ristiriidassa hyvinvointialueita koskevan voimaanpanolain kanssa. Neuvottelun jälkeen sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta on vielä pyydetty kannanottoa ennen aluehallituksen tilinpäätöskäsittelyä siihen, onko menettelytapa ristiriidassa voimassa olevien säädösten kanssa niin, että sitä tulisi korjata vai voidaanko näin valmisteltu tilinpäätös hyväksyä ja allekirjoittaa. Toimitamme asiasta lisätietoa kun saamme.

Päivitimme investointien rahoitusosuustietoa, jonka vuoksi rahoituslaskelma ja investointien

liitetieto on päivitetty. Pari muuta pienempää muutosta myös liitetietoihin. Tässä päivitettyt tiedot.

Ystävällisin terveisin,

Jaana Äijö
Maksuliikepäälikkö
Keski-Suomen hyvinvointialue
Hoitajantie 3, B4,
40620 JYVÄSKYLÄ
p. +358 40 185 9981
jaana.ajjo@hyvaks.fi

www.hyvaks.fi

Hyvinvointi. Terveys. Turvallisuus.

Seuraa meitä somessa:

Facebook: [@hyvinvointialueks](https://www.facebook.com/hyvinvointialueks)

Twitter: [@hyvaks](https://twitter.com/hyvaks)

Instagram: [@hyvinvointialueks](https://www.instagram.com/hyvinvointialueks)

#hyvaks #hyvinvointialueks #hyväarkikaikille

Lähetäjä: Äijö Jaana

Lähetetty: keskiviikko 1. maaliskuuta 2023 16:28

pihe: VS: Kuntakirje 24.2.2023: Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, ennakkotietoja vuoden 2022 tilinpäätöksestä

Hei,

Aiemmin lähettämässämme oman pääoman liitetiedossa nro 25, on ollut virhe peruspääoman jakautumisessa kunnille. Tässä päivitetty liite oikeilla jako-osuuksilla.

Pahoittelemme virhettä ja teille mahdollisesti aiheutunutta lisätyötä.

Ystävällisin terveisin,

Jaana Äijö
Maksuliikepäälikkö
Keski-Suomen hyvinvointialue
Hoitajantie 3, B4,
40620 JYVÄSKYLÄ
p. +358 40 185 9981
jaana.ajjo@hyvaks.fi

www.hyvaks.fi

Hyvinvointi. Terveys. Turvallisuus.

Seuraa meitä somessa:

Facebook: [@hyvinvointialueks](https://www.facebook.com/hyvinvointialueks)

Twitter: [@hyvaks](https://twitter.com/hyvaks)

Instagram: [@hyvinvointialueks](https://www.instagram.com/hyvinvointialueks)

#hyvaks #hyvinvointialueks #hyväarkikaikille

Lähtettäjä: Äijö Jaana

Lähetetty: tiistai 28. helmikuuta 2023 9:34

Aihe: VS: Kuntakirje 24.2.2023: Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, ennakkotietoja vuoden 2022 tilinpäätöksestä

Hei,

Rahoituslaskelmassa pe 24.2. ollut ero on selvinnyt. Tässä päivitetty rahoituslaskelma. Liitetieto 19 on myös päivitetty.

Ystävällisin terveisin,

Jaana Äijö
Maksuliikepäällikkö
Keski-Suomen hyvinvointialue
Hoitajantie 3, B4,
40620 JYVÄSKYLÄ
p. +358 40 185 9981
jaana.aijo@hyvaks.fi

www.hyvaks.fi

Hyvinvointi. Terveys. Turvallisuus.

Seuraa meitä somessa:

Facebook: [@hyvinvointialueks](https://www.facebook.com/hyvinvointialueks)

Twitter: [@hyvaks](https://twitter.com/hyvaks)

Instagram: [@hyvinvointialueks](https://www.instagram.com/hyvinvointialueks)

#hyvaks #hyvinvointialueks #hyväarkikaikille

Lähtettäjä: Talousosasto <talousosasto@ksshp.fi>

Lähetetty: perjantai 24. helmikuuta 2023 14:57

Vastaanottaja: Viikki-Hänninen, Elina <elina.viikki-hanninen@hankasalmi.fi>; henna.kapanen@hankasalmi.fi; Rauhala Anu <anu.rauhala@monetra.fi>; jukka.ojalainen@jyvaskyla.fi; Mikkola Taija <taija.mikkola@monetra.fi>; markku.rautiainen@kannonkoski.fi; ritva.vallinkoski@monetra.fi; Sorri Riitta <riitta.sorri@karstula.fi>; Kanervio Pekka <pekka.kanervio@karstula.fi>; Jaakkola Jari <jari.jaakkola@keuruu.fi>; sari.karhu@keuruu.fi; Pajari Noora <noora.pajari@keuruu.fi>; Ekman Maija <majja.ekman@keuruu.fi>; marja.lehtonen <marja.lehtonen@kinnula.fi>; sanna.lehto@monetra.fi; Hakkarainen Päivi <paivi.hakkarainen@kivijarvi.fi>; janne.makinen@kivijarvi.fi; Helppikangas Pekka <pekka.helppikangas@kivijarvi.fi>; Eija Lahti <eija.lahti@konnevesi.fi>; heli.nieminen@kyyjarvi.fi; tiina.pelkonen <tiina.pelkonen@kyyjarvi.fi>; Ahoniemi Mirja <mirja.ahoniemi@hyvaks.fi>; Eero Raittila <eero.raittila@laukaa.fi>; Anne Toikka <Anne.Toikka@laukaa.fi>; Hytönen Sari <sari.hytonen@hyvaks.fi>; Salla Pakarinen <salla.pakarinen@laukaa.fi>; teija.autio@monetra.fi; luhanka@luhanka.fi; Järvensivu Katja <katja.jarvensivu@multia.fi>; Kaistinen Jukka <jukka.kaistinen@muurame.fi>; tuomas.impivaara@muurame.fi; merja.niskanen@muurame.fi; henna.breilin@petajavesi.fi; tarja.kervinen@petajavesi.fi; Käsmä Ari-Jukka <ari-jukka.kasma@pihtipudas.fi>; Mari Paananen <mari.paananen@pihtipudas.fi>; Kristiansson Merja <merja.kristiansson@saarijarvi.fi>; kirjanpito@saarijarvi.fi; Tuononen Maarit <maarit.tuononen@saarijarvi.fi>; Salokivi Marita <marita.salokivi@saarijarvi.fi>; Henna Breilin <henna.breilin@toivakka.fi>; Pasi Lievonen <pasi.lievonen@uurainen.fi>; juha.valkama@uurainen.fi; Käsmä Ari-Jukka <ari-jukka.kasma@pihtipudas.fi>; Mari Paananen <mari.paananen@pihtipudas.fi>; Tapani Hämäläinen <tapani.hamalainen@aanekoski.fi>; tanja.tuominiemi@aanekoski.fi; Ulla Strandman <ulla.strandman@aanekoski.fi>; tiina.pasanen@aanekoski.fi; laura.oksanen@aanekoski.fi

Kopio: Paloneva Juha <juha.paloneva@ksshp.fi>; Suntioinen Aija <aija.suntioinen@ksshp.fi>; Äijö Jaana <jaana.aijo@ksshp.fi>

Aihe: Kuntakirje 24.2.2023: Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, ennakkotietoja vuoden 2022 tilinpäätöksestä

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin jäsenkuntien talousjohtajat/rahoitusjohtajat
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin jäsenkuntien ilmoittamat konsernitilinpäätöksen
yhteyshenkilöt

Ennakkotietoja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin vuoden 2022 tilinpäätöksestä

Lähetämme käyttöönne liitteenä olevat ennakkotiedot sairaanhoitopiirin tilinpäätöksestä, joita voitte käyttää omaa konsernitilinpäätöstä tehdessänne.

Toimeksi saaneena

Laila Salonen

johdon assistentti

Keski-Suomen hyvinvointialue

Hallinnon palvelut

Sairaala Nova, B04.05

Hoitajantie 3 40620 Jyväskylä

+358142691681, +358503169389

laila.salonen@hyvaks.fi

www.hyvaks.fi

Hyvinvointi. Terveys. Turvallisuus.

Facebook: [@hyvaks](https://www.facebook.com/hyvaks), Twitter: [@hyvaks](https://twitter.com/hyvaks), Instagram: [@hyvaks](https://www.instagram.com/hyvaks), LinkedIn: [Keski-Suomen hyvinvointialue](https://www.linkedin.com/company/keski-suomen-hyvinvointialue), YouTube: [Keski-Suomen hyvinvointialue](https://www.youtube.com/channel/UC...)

#hyvaks #hyväarkikaille

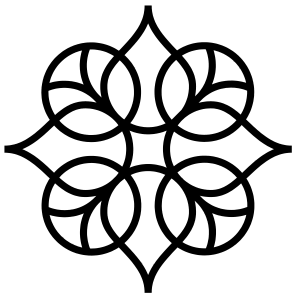
Sairaanhoidopiirin tilinpäätös ja peruspääoman alentaminen

14.3.2023
Kunnanjohtajakokous

Aija Suntioinen, Jan Tollet

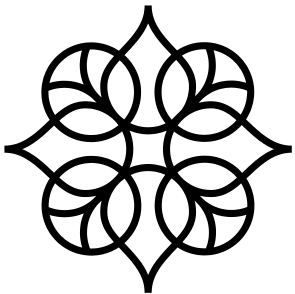
Tilinpäätöksen valmistelu

- Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen valmistelu on loppuvaiheessa
- Hyvinvointialueiden voimaannolain (616/2021) mukaisesti sairaanhoitopiirin vuoden 2022 tilinpäätöksen allekirjoittavat hyvinvointialuejohtaja ja aluehallitus ja sen hyväksymisestä päättää aluevaltuusto. Tilinpäätös käsitellään aluehallituksessa 28.3.2023.
- Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuusto on päättänyt sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisesta 17.6.2022 osana alijäämän kattamisen keinoja
- Sairaanhoitopiirin vuoden 2022 tilinpäätös on valmisteltu sairaanhoitopiirin hallituksen 28.12.2022 linjaamalla tavalla: ”Vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti ja siinä huomioidaan sairaanhoitopiirin peruspääoman alentaminen 24 miljoonalla eurolla. Tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä todetaan pyydetty lausunto ja siihen saatu Kuntakilan sihteerin vastaus.”

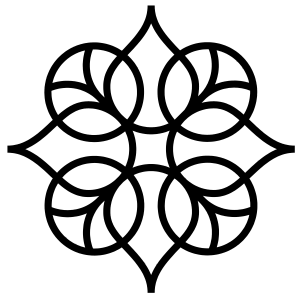

Tilanne

- Sairaanhoidopiirin tilintarkastaja on nyt todennut, että tilinpäätös on virheellinen, jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi

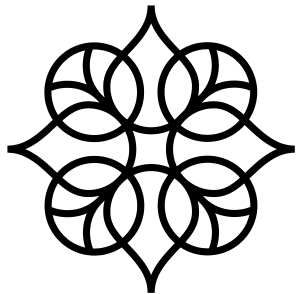
Taustaa

- Valtuuston 17.6.2022 päätös peruspääoman alentamisesta on lainvoimainen
- Sairaanhoidopiirin tilintarkastajan 25.11.2022 väliraportissa oli uusi suositus: peruspääoman alentamisesta tulisi pyytää lausunto Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja Kuntajaostolta.
- Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto käsitteli 20.12.2022 sairaanhoidopiirin lausuntopyynnön ja päätti, ettei se anna asiasta uutta lausuntoa vaan lausuntopyyntöön vastataan sihteerin kirjeellä. Jaoston vastauksen mukaan lausuntopyyntö ei sisältänyt sellaisia kirjanpito-oikeudellisia seikkoja, että hyvinvointialue- ja kuntajaoston tulisi hyvän kirjanpitotavan yleiseksi ohjaamiseksi antaa uusi lausunto.
- Tämän jälkeen sairaanhoidopiiri pyysi asiasta lausuntoa vielä sairaanhoidopiirin tilintarkastajalta. Sairaanhoidopiirin tilintarkastajalta 28.12.2022 saadun vastauksen mukaan Kuntakilan sihteeriltä saadussa kirjeessä on selkeästi kielteinen suhtautuminen peruspääoman alentamiseen. Tilintarkastaja ei kuitenkaan voi suoraan todeta, että kuntayhtymä ei voisi toimia valtuuston päätöksen mukaan, sillä peruspääoman alentaminen kuuluu valtuuston toimivaltaan. Tällaisten perustavaa laatua olevien kysymysten ratkaiseminen on oikeuskäytännössä katsottu kuuluvan kunnallisen itsehallinnon piiriin.
- Sairaanhoidopiirin hallitus päätti 28.12.2022, että vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti ja siinä huomioidaan sairaanhoidopiirin peruspääoman alentaminen 24 miljoonalla eurolla. Tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä todetaan pyydetty lausunto ja siihen saatu Kuntakilan sihteerin vastaus.

Ministeriöiden huomio

- Hyvinvointialueen ja ministeriöiden (STM, SM, VM) välisessä lakisääteisessä ohjausneuvottelussa ministeriöt nostivat esiin sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen ja kysymyksen siitä, onko tehty peruspääoman alentaminen ristiriidassa hyvinvointialueita koskevan voimaantulon kanssa.
- Neuvottelun jälkeen sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta pyydettiin vielä kannanottoa ennen aluehallituksen tilinpäätöskäsittelyä siihen, onko menettelytapa ristiriidassa voimassa olevien säädösten kanssa niin, että sitä tulisi korjata vai voidaanko näin valmisteltu tilinpäätös hyväksyä ja allekirjoittaa.

Tilintarkastajan kannanotto

”Olen tätä asiaa käynyt läpi KPMG:n muidenkin JHT-tarkastajien kanssa ja mikäli alijäämä tullaan kattamaan peruspääomasta kuntayhtymävaltuuston päätöksen mukaisesti, tulee tästä tilintarkastuskertomukseen maininta.

Tämä vaikuttaa siis suoraan tähän tilintarkastuskertomuksen lausuntoon:

Kuntayhtymän tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

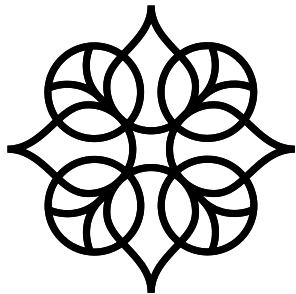
Tässä yhteydessä tilintarkastajan on tarkastettava, onko tilinpäätös laadittu kirjanpitolain ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamien ohjeiden mukaisesti.

Viimeisimmän kuntajaoston ohjeistuksen ja myös joulukuussa saadun sihteerin vastauksen perusteella mielestämme alijäämän kattaminen peruspääomasta ei ole voimassa olevien kirjanpitosäädösten mukainen tapa toimia. Eli siltä osin **tilinpäätös olisi näkemyksemme mukaan virheellinen, jos alijäämä katetaan peruspääomasta**. Vuoden 2022 tilintarkastus on vielä kesken, joten en ole vielä muodostanut lopullista kantaa siitä, tulisiko asiasta tämän lisäksi tilivelvollisiin kohdistuva muistutus.

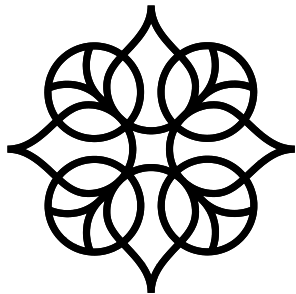
Suosittelen korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi, jonka mukaan jäsenkuntien tulisi kattaa 31.12.2022 mennessä kertyneet alijäämät.”

Eteneminen

- Valtuuston päätös peruspääoman alentamisesta on lainvoimainen, mutta sairaanhoitopiirin tilintarkastaja on todennut, että tilinpäätös on virheellinen, jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi.
- Käytännössä korjaaminen tarkoittaa tilinpäätöksen valmistelussa sitä, että
 - Kirjanpidossa tehty peruspääoman alentaminen 24 M€ perutaan
 - Jäsenkunnilta laskutetaan vastaavasti 24 M€
 - Valmisteltu tilinpäätös korjataan tämän mukaisesti
- Tilintarkastajalta pyydettiin vielä täsmennystä siihen, mikä on tässä tilanteessa oikea päätöksentekomenettely

Varmistus tilintarkastajalta oikeasta menettelytavasta / päätöksen- tekomenettelystä

Onko menettely näin oikein?

Tilinpäätöstä korjataan (siitä huolimatta, että menettely on erilainen kuin valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaan) niin, että

- Kirjanpidossa tehty peruspääoman alentaminen 24 M€ perutaan
- Sairaanhoidopiirin jäsenkunnilta laskutetaan vastaavasti 24 M€, jotta alijäämä tulee lainsäädännön mukaisesti katettua
- Valmisteltu tilinpäätös korjataan tämän mukaisesti

Tilinpäätösasiakirjaan kirjoitetaan, että tilinpäätös on valmisteltu tältä osin eri tavalla kuin valtuuston lainvoimainen päätös.

Päätöksenteossa asia käsitellään osana tilinpäätöksen käsittelyä ja asia vahvistetaan hyväksymällä ja allekirjoittamalla tilinpäätös.

Tämä todetaan lisäksi tilinpäätöspykälässä omana päätöskohtanaan.

Hei,

Mielestäni tämä menettelytapa on oikea tässä tilanteessa.

Aluehallitus ja johto vastaa tilinpäätöksen laatimisesta. Mikäli näin toimitaan, alijäämän kattaminen myös käsitellään voimassaolevien säädösten mukaisesti. Tätä kautta asia tulee myös aluevaltuuston käsittelyyn, joka käyttää hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa ja on sitä kautta kuntayhtymävaltuuston ”jatkaja”.

Terv.

Elina Pesonen

KHT, JHT

KPMG OY Ab

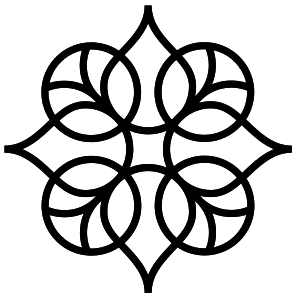
Rantakatu 10, 2.krs

67100 Kokkola

+358 505 877 669

Kysymyksiä 1/5

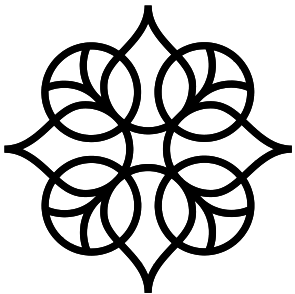
- Alijäämän kattaminen osin peruspääoman alentamisella siis puretaan..., nyt vaikka alijäämä oli sovittu katettavaksi käytön mukaisella prosentilla, niin hiukan kaipaisin kuitenkin tämän iltapäivän palaverissa perusteluja sille, että miksi tämän peruspääoman alentamisen peruminen käsitellään käytön mukaisin suhtein - kunnissahan on peruspääomaa vastaavat omaisuuserät taseessa ja tämä ei nyt "kättele" näitä omaisuuseriä millään tavalla. Perusteluja vain kaipaamme menettelyyn.
 - Kyse on alijäämän kattamisesta, joten on loogista toimia samoin kuin muilta osin alijäämän kattamisen yhteydessä. Alijäämän kattamisen jakoperusteeksi sovittu palvelujen käytön suhde.
- Yhteisiä laillisia/juridisia perusteluja menettelylle kaipaamme myös vielä täällä Jyväskylässä. Emme voi laittaa meille lähetettyä lisälaskua maksuun ilman niitä.
 - Perustelut menettelylle kuvattu edellä.
 - Laskujen osalta sovittu talousjohtajien tapaamisessa 9.3.2023, että laskujen eräpäivät siirretään siten, että laskut erääntyvät vasta aluehallituksen tilinpäätöskäsittelyn jälkeen.

Kysymyksiä 2/5

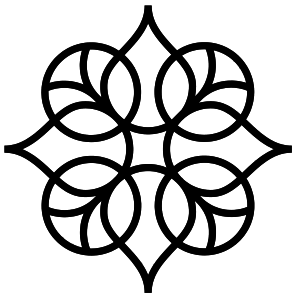
- Puuttuisin myös tähän kysymyksenasetteluun: Hyvinvointialueen ja ministeriöiden (STM, SM, VM) välisessä lakisääteisessä ohjausneuvottelussa ministeriöt nostivat esiin sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen ja kysymyksen siitä, onko tehty peruspääoman alentaminen ristiriidassa hyvinvointialueita koskevan voimaanpanolain kanssa. Tilintarkastajan antama lausunto ei kyllä tähän kysymykseen ota mitään kantaa ja sen tähden olisi tullut toimia kuten on sovittu, eli kattaa alijäämä peruspääomaa alentamalla.

- Voimaanpanolain 33 §
Kuntayhtymän taseeseen kertyneet ali- ja ylijäämät
Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien ja HUS-sairaanhoitopiirin jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymään. Taseeseen kertyneen ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän jäsenkunnat päättävät kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti.
- Tilintarkastaja on todennut, että tilinpäätös on virheellinen jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi, jonka mukaan jäsenkuntien tulisi kattaa 31.12.2022 mennessä kertyneet alijäämät.

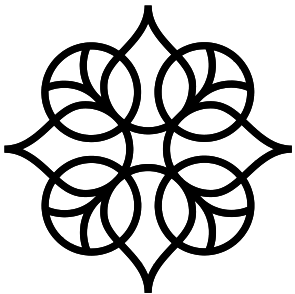
Kysymyksiä 3/5

- Millä perusteella KSSHP:n tilinpäätös muuttuisi, ilman että hyvinvointialueen valtuusto ensin käsittelee KSSHP:n peruspääomaa. Ja miksi hyvinvointialue ei kesäkuussa valittanut KSSHP:n valtuuston päätöksestä tai joulukuussa KSSHP:n hallituksen.
 - Menettelytapa kuvattu edellä: tilinpäätös valmistellaan tilintarkastajan suosituksen mukaisesti, päätös syntyy tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä aluehallituksessa ja aluevaltuustossa
- Ketkä ministeriöiden viranhaltijat virkavastuulla ovat olleet sitä mieltä, että sairaanhoitopiiri on tehnyt voimaanpanolain vastaisia päätöksiä
 - Asian nosti neuvottelussa esiin VM:n budjettineuvos Tanja Rantanen, joka piti tilaisuudessa valtiovarainministeriön puheenvuoron
- Mitä voimaanpanolain pykälää / pykälää on rikottu ja miten heidän mielestään - tämä olisi hyvä saada kuntiin kirjallisena tietona
 - Viittasivat voimaanpanolain mukaiseen velvollisuuteen alijäämän kattamisesta (alijäämän kattamisvelvollisuudesta säädetään voimaanpanolain pykälässä 33§) ja lisäksi totesivat kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 127/2022

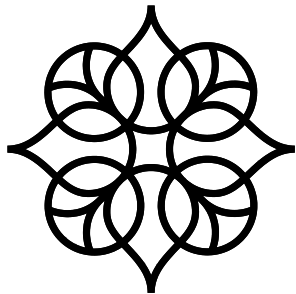
Kysymyksiä 4/5

- Ja toinen keskeinen asiahan on se, ettei ksshp:n tilintarkastajan lausunnossa nouse millään tavalla esiin nyt sitten mikään voimaanpanolain pykälä, mitä vastaan ksshp:n lainvoimaisissa päätöksissä olisi rikottu, eikö niin? Vai, mihin voimaanpanolain mukaisiin (koska siihen nojautuen ministeriön pyynnöstä tarkastelua on nyt tehty) perusteisiin hyvinvointialueen aikomus muuttaa ksshp:n lainvoimaisia päätöksiä perustuu?
 - Tilintarkastaja on todennut, että tilinpäätös on virheellinen jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi, jonka mukaan jäsenkuntien tulisi kattaa 31.12.2022 mennessä kertyneet alijäämät.
- Missä hyvinvointialueen luottamuselimissä ja miten tätä asiaa (ksshp:n lainvoimaisen päätöksen kumoamista) on käsitelty ja miten, ennen kuin hyvinvointialue on päättänyt eilen ja tänään lähestyä kuntia?
 - Menettelytapa kuvattu edellä: tilinpäätös valmistellaan tilintarkastajan suosituksen mukaisesti, päätös syntyy tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä aluehallituksessa ja aluevaltuustossa.

Kysymyksiä 5/5

- Miksi ei käytetä hallintolain mukaista ylimääräistä muutoksenhakua?
- Kyse on kirjanpitoon ja tilinpäätöksen valmisteluun liittyvästä kysymyksestä, johon hyvinvointialueella on voimaantulolain perusteella toimivalta. Asia käsitellään päätöksenteossa hyvinvointialueen aluehallituksessa ja aluevaltuustossa tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Hyvinvointialueella ei ole tästä syystä tarvetta hakea muutosta sairaanhoitopiirin valtuuston tekemään päätökseen.

Lähtettäjä: [Suntioinen Aija](#)
Vastaanottaja: [Mäkinen, Matti](#)
Kopio: [Koivisto Timo](#); vesa.voutilainen@jkl.fi; [Lasse Leppä](#); [Tollet Jan](#)
Aihe: VS: Ksshp: n tilinpäätöskäsittely on nyt käsittämätön
Päivämäärä: keskiviikko 8. maaliskuuta 2023 18.20.12

Hei,
kiitos viestistäsi.

Asian tausta on kuten kirjoitat - päätös peruspääoman alentamisesta tehtiin Ksshp:n valtuustossa 17.6.2022 ja päätös on lainvoimainen. Ennen päätöksentekoa selvitettiin tilintarkastajan näkemystä peruspääoman alentamiseen ja sen perusteella oli käsitys, että näin voidaan toimia.

Asiassa on tämän jälkeen ollut useampia vaiheita. 25.11.2022 väliraportissaan tilintarkastaja esitti uuden suosituksen siitä, että peruspääoman alentamisesta tulisi pyytää Kuntakilan lausunto. Näin toimittiinkin. Kuntakila käsitteli asiaa 20.12.2022 ja totesi, ettei se anna asiasta uutta lausuntoa vaan lausuntopyyntöön vastataan sihteerin kirjeellä.

Tämän jälkeen sairaanhoitopiiri pyysi asiasta lausuntoa ja tietoa oikeasta menettelytavasta vielä sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta. Sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta 28.12.2022 saadun vastauksen mukaan Kuntakilan sihteeriltä saadussa kirjeessä on selkeästi kielteinen suhtautuminen peruspääoman alentamiseen. Tilintarkastaja totesi myös, että ei kuitenkaan voi suoraan todeta, että kuntayhtymä ei voisi toimia valtuuston päätöksen mukaan, sillä peruspääoman alentaminen kuuluu valtuuston toimivaltaan ja tällaisten perustavaa laatua olevien kysymysten ratkaiseminen on oikeuskäytännössä katsottu kuuluvan kunnallisen itsehallinnon piiriin. Tältä pohjalta sairaanhoitopiirin hallitus päätti 28.12.2022, että peruspääoman alentaminen toimeenpannaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti ja että vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan niin, että siinä huomioidaan sairaanhoitopiirin peruspääoman alentaminen 24 miljoonalla eurolla ja tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä todetaan pyydetty lausunto & siihen saatu Kuntakilan sihteerin vastaus.

Nyt helmikuun lopussa Hyvinvointialueen ja ministeriöiden (STM, SM, VM) välisessä lakisääteisessä ohjausneuvottelussa ministeriöt nostivat esiin sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen ja kysymyksen siitä, onko tehty peruspääoman alentaminen ristiriidassa hyvinvointialueita koskevan voimaantulon kanssa. VM:n edustajien kanta oli, että menettely olisi ristiriidassa voimaantulon kanssa. Tästä syystä neuvottelun jälkeen sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta pyydettiin vielä kannanottoa ennen aluehallituksen tilinpäätöskäsittelyä siihen, onko menettelytapa ristiriidassa voimassa olevien säädösten kanssa niin, että sitä tulisi korjata vai voidaanko näin valmisteltu tilinpäätös hyväksyä ja allekirjoittaa.

Sairaanhoitopiirin tilintarkastaja on nyt todennut, että tilinpäätös on virheellinen, jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi, jonka mukaan jäsenkuntien tulisi kattaa 31.12.2022 mennessä kertyneet alijäämät.

Olemme pyytäneet tilintarkastajalta täsmennystä vielä siihen, mikä on tässä tilanteessa oikea päätöksentekomenettely.

t. Aija

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähtettäjä: Mäkinen, Matti <matti.makinen@hankasalmi.fi>

Lähetetty: keskiviikko 8. maaliskuuta 2023 14:58

Vastaanottaja: Suntioinen Aija <aija.suntioinen@ksshp.fi>; Koivisto Timo <Timo.Koivisto@jyvaskyla.fi>; vesa.voutilainen@jkl.fi; Lasse Leppä <lasse.leppa@laukaa.fi>; Tollet Jan <jan.tollet@hyvaks.fi>

Aihe: Ksshp: n tilinpäätöskäsittely on nyt käsittämätön

Olen Aija ja Lasse hyvin hämmäntynyt ja pettynyt hyvinvointialueen toimintaan ja kerron suoraan, että meidän kuntien on harkittava nyt tarkkaan toimenpiteitä.

Te kaksi olette keskeisesti olleet itse valmistelemissa ja perustelemassa peruspääoman laskua, joten siksi suuntaan tämän viestini ensin teille

Ensinnäkin on yksiselitteisesti niin, että me kunnissa toimimme tällä hetkellä sairaanhoitopiirin valtuuston lainvoimaisen kesäkuun päätöksen mukaisesti, jonka oikeellisuudesta sairaanhoitopiirin hallitus teki päätöksen joulukuussa srh-piirin tilintarkastajaa kuultuaan.

Sitä päätöstä ei saman tilintarkastajan nyt muuttunut mielipide muuta, vaan käytännössä hyvinvointialueen valtuuston pitäisi kumota sairaanhoitopiirin valtuuston päätös (tai vähintään hyvinvointialueen hallituksen) - ja tuo mahdollinen hyvinvointialueen päätöshän on valitusoikeudellinen. Ja tuota valitusoikeutta ainakin osa meistä mahdollisesti harkitsee riippuen mahdollisen päätöksen perusteluista.

Toistaiseksi kuntien tulee toimia lainvoimaisen päätösten mukaisesti. Tilinpäätöksessä ei teknisesti voida päätöstä, jolla Sairaanhoitopiirin valtuusto on peruspääomaa alentanut., muuttaa. Voiko hyvinvointialue sitä uudelleen korottaa, siis vuoden 2022 lopussa lakkautuneen,jää sitten nähtäväksi - mutta päätöksiä hyvinvointialueen päätöksentekoaikaväliltä asia vaatii. KSSHP:n taseessahan peruspääoman tulisi olla ollut kesäkuun valtuuston päätöksen mukaisessa muodossa sen jälkeen, kun valtuuston päätös on tullut lainvoimaiseksi

Tulemme myös kunnanjohtajakokouksessa pohtimaan kannanottoa tähän peruspääoman käsittelyyn. Viimeksi lokakuun kokoukseen pyysin sinut Aija vielä kerran perusteamaan, miksi peruspääoman alentaminen on mahdollista ja meillä sinun laatimat esittelykalvot siitä onkin arkistoituna. Jan Tollet oli paikalla asian käsittelyä kuuntelemassa ja ei kommentoinut yhtään mitään

Ksshp:n tilintarkastaja on myös luku sinänsä. Hänhän ei havainnut aikoinaan ollenkaan sairaalaNovan ylitystä - tässä peruspääoma-asiassa hän joulukuussa viimeksi totesi menettelyn olevan mahdollista. Nyt sitten, tilanteessa, missä mikään ei ole käytännössä muuttunut, hän muuttaa kantaansa.

Ei asioita näin voi hoitaa.

Ajoitus on myös mielenkiintoinen. Kaikki kunnat ovat tilinpäätöksensä nyt valmistelleet ja kesäkuusta saakka tiedossa olleeseen sairaanhoitopiirin päätökseen palataan nyt maaliskuussa.

Lopuksi totean, että en tule myöskään esitetystä muodosta allekirjoittamaan sitä KSSHP:n talouden tasapainotusryhmän muistiota.

Tulen sen sijaan kaiken nyt nähdyn kokeneena kirjoittamaan siihen perustellun eriävän mielipiteen, jossa tuon esille sen, että me työryhmän jäsenet useaan kertaan toimimme työssä esille epäkohtia sairaanhoitopiirin talouden suunnittelussa ja johtamisessa, mikä ei oikeastaan johtanut mihinkään koskaan. Oikeastaan kukaan ei johtanut.

Mutta lopuksi kertokaa minulle, millä perusteella KSSHP:n tilinpäätös muuttuisi, ilman että hyvinvointialueen valtuusto ensin käsittelisi KSSHP:n peruspääomaa. Ja miksi hyvinvointialue ei kesäkuussa valittanut KSSHP:n valtuuston päätöksestä tai joulukuussa KSSHP:n hallituksen. Muistutan, että tilintarkastaja ei päätöksiä tee - ei etenkään jatkuvasti näkemyksiään muuttava . Tilinpäätöksessä kootaan yhteen tehdyt päätökset ja tapahtuneet toiminnot. Peruspääoman alentamisesta on tehty päätös kesäkuussa

T Matti Mäkinen

Lähetetty iPhonesta

YLIMÄÄRÄISTÄ MUUTOKSENHAKUA KOSKEVA HAKEMUS KORKEIMMALLE HALLINTO-OIKEUDELLE KESKI-SUOMEN SAIRAANHOITOPPIIRIN KUNTAYHTYMÄVALTUUSTON PÄÄTÖKSEN 17.6.2022 § 9 PURKAMISEKSI

Hakija Keski-Suomen hyvinvointialue (3221318-2), Hoitajantie 1, 40620
Jyväskylä

yhteyshenkilö: johtava lakimies Johanna Aalto,
johanna.aalto@hyvaks.fi, p. 050 434 6544

Hakemus

Keski-Suomen hyvinvointialue hakee korkeimmalta hallinto-oikeudelta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston päätöksen 17.6.2022 § 9 purkamista lainvastaisena, tiedoksiannon puuttumisen perusteella sekä yleisen edun vaatiessa päätöksen purkamista hallintoasioiden oikeudenkäyntiä koskevan lain (808/2019) 117 §:n 1 momentin 1-, 2 ja 3- kohtien sekä 2 momentin perusteella.

Keski-Suomen hyvinvointialueella on oikeus hakea päätöksen purkamista, koska se on sekä asianosainen että viranomainen, jolla olisi ollut oikeus hakea valittamalla muutosta päätökseen.

Perustelut

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston päätöksenteko

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuusto (jäljempänä valtuusto) käsitteli 17.6.2022 kokouksessaan 2/2022 § 9 peruspääoman alentamista. Valtuusto hyväksyi kuntayhtymän hallituksen esityksen peruspääoman alentamisesta 24 miljoonalla eurolla, ja päätti liittää perustelumistion päätökseen.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallitus on tehnyt 22.6.2022 (§ 142) päätöksen valtuuston kokouksen pöytäkirjan hyväksymisestä ja päätösten täytäntöönpanosta.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastaja on väliraportissaan suhtautunut peruspääoman alentamiseen alustavan kielteisesti ja ehdottanut Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolta eli Kuntakilalta lausunnon hankkimista. Se ei kuitenkaan antanut lausuntoa, joka on todettu Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymähallituksen kokouksessa 28.12.2022 § 257. Tämä on johtunut siitä, että sairaanhoitopiirin lausuntopyynnössä ei ole ollut sellaisia kirjanpito-oikeudellisia uusia

seikkoja, joihin uutta lausuntoa olisi annettava. Kuntakila viittaa antamaansa lausuntoon 127/2022 ja toteaa, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuvaamassa tilanteessa ei ole kyse pysyvistä palvelutoiminnan supistumisesta. Yhtymähallitus on asiakohdassa 28.12.2022 § 257 kuitenkin päättänyt, että peruspääoman alentaminen toimeenpannaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti asiassa saadusta selvityksestä huolimatta ja vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan tämän mukaisesti.

Keski-Suomen hyvinvointialueen liittyminen asiaan

Kyseinen valtuuston päätös ja sitä koskevat toimenpiteet ovat tulleet Keski-Suomen hyvinvointialueen tietoon keväällä 2023, koska hyvinvointialue on vastannut sairaanhoitopiirin vuotta 2022 koskevan tilinpäätöksen valmistelusta.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä havaittiin, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston 17.6.2022 tekemä päätös (§ 9) on sekä lainsäädännön että siitä annettujen ohjeiden vastainen, eikä sitä ole ollenkaan annettu Keski-Suomen hyvinvointialueelle tiedoksi.

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on tehnyt päätöksen, jolla on merkittäviä hyvinvointialuetta sitovia vaikutuksia, vaikka päätöksenteko ei ole ollut kiireellinen, eikä hyvinvointialue ole antanut päätökselle suostumustaan (Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta 616/2021, 39 §). Lain esitöiden mukaan (HE 241/2020 vp., s. 912) säännöksen tarkoituksena on ollut *”turvata kuntayhtymien onnistunut siirtäminen hyvinvointialueille sekä estää vaikutuksiltaan pitkäaikaisten ja taloudelliselta merkitykseltään suurten, hyvinvointialuetta sitovien päätösten tekeminen ilman hyvinvointialueen myötävaikutusta. Säännös rajoittaisi siirrettävän kuntayhtymän viranomaisen toimivaltaa sellaisissa luonteeltaan periaatteellisissa, uusissa tai laajakantoisissa asioissa, joista päättämisen olisi katsottava kuuluvan hyvinvointialueelle. Tällaisina voitaisiin pitää esimerkiksi päätöksiä, joilla on pitkäaikaisia vaikutuksia hyvinvointialueen talouteen.”*. Ko. lain 39 §:n 2 momentissa todetaan, että hyvinvointialueella on valitusoikeus tällaisissa asioissa.

Keski-Suomen hyvinvointialue on tullut käsitellä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätös 30.6.2023 mennessä. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastaja on suositellut meneteltäväksi siten, että peruspääoman alentamista ei kirjata kirjanpitoon ja että asia avataan ja siitä päätetään hyvinvointialueen aluehallituksessa ja -valtuustossa tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Keski-Suomen hyvinvointialueen valmistelussa on noudatettu tilintarkastajan antamia ohjeita ja asia on kuvattu mahdollisimman perusteellisesti, ja asiassa on noudatettu lainsäädännön edellyttämää aikataulua. Tämän lisäksi Keski-Suomen hyvinvointialue hakee kuntayhtymävaltuuston 17.6.2022 § 9 tekemän päätöksen purkamista ylimääräisen muutoksenhaulla

korkeimmalta hallinto-oikeudelta, jotta sekä tilinpäätöksen käsittely että päätöksenteko vastaavat sekä lainsäädäntöä että toisiaan, eikä asiasta jää epäselvyyttä miltään osin.

Purkuhakemuksen kohteena olevan päätöksen lainvastaisuus

Sairaanhoitopiirin jäsenkuntien velvoite kattaa taseeseen kertyneet alijäämät on tullut yksiselitteisesti voimassa olevasta lainsäädännöstä (Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta 616/2021, Kuntalaki 410/2015) ja lain esitöistä (HE 241/2020 vp.). Mahdollisen alijäämän on oltava katettuna kuntayhtymän viimeisessä, vuodelta 2022 laadittavassa tilinpäätöksessä.

Purkuhakemuksen kohteena olevassa alijäämän kattamista koskevassa päätöksenteossa ei ole myöskään noudatettu Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston (Kuntakila) ohjeita. Peruspääoman alentamista ei siten ole ollut mahdollista ottaa huomioon sellaisenaan vuotta 2022 koskevan tilinpäätöksen laadinnassa ja jonka johdosta päätöksen purkamista haetaan ylimääräisellä muutoksenhaulla. Menetetyn määräajan palauttamista asiassa ei voida hakea, koska sairaanhoitopiirin toiminta on jo lakannut, eikä asiaa siten siellä voida uudelleen käsitellä.

Päätöksen purkamista vaativa yleinen etu

Lainsäädännössä ja sen esitöissä on edellytetty hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä, että kuntayhtymän alijäämä katetaan ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle. Tämä velvoite on asetettu lainsäädännössä kaikille kuntayhtymille yleisesti, ja sen toteutumiseen viranomaisten on tullut lainsäädännön mukaan ryhtyä. Koska näin ei Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston päätöksessä ole toimittu, edellyttää yleinen etu lainsäädännön noudattamista ja samalla myös kuntayhtymien tasavertaista kohtelua siten, että kaikilta edellytetään saman veloitteen noudattamista. Jos päätöstä ei purettaisi, jäisi voimaan lainsäädännön vastainen päätös ja kuntayhtymien tilanteet eivät olisi yhdenvertaisia. Lisäksi se, että Keski-Suomen sairaanhoitopiiri ei antanut peruspääoman alentamista koskevaa päätöstä ollenkaan tiedoksi Keski-Suomen hyvinvointialueelle, vaikka sillä oli merkittäviä hyvinvointialuetta taloudellisesti sitovia vaikutuksia, ei voi johtaa lainsäädännön vastaiseen lopputulokseen, jossa alijäämien kattamista ei veloitettaisi toteuttamaan lainsäädännön mukaisesti.

Taseeseen kertyneiden alijäämien lainsäädännöllinen ja ohjeistuksellinen tausta

1. Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta 616/2021

33 §: Kuntayhtymän taseeseen kertyneet ali- ja ylijäämät

Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien ja HUS-sairaanhoidopiirin jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymään. Taseeseen kertyneen ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän jäsenkunnat päättävät kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti.

41 §: Siirrettävän kuntayhtymän ja HUS-sairaanhoidopiirin tilinpäätöksen käsittely ja vastuuvapauden myöntäminen

Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien ja erityishuoltopiirien tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vuodelta 2022 allekirjoittavat hyvinvointialueen hallitus ja hyvinvointialuejohtaja. HUS-sairaanhoidopiirin tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vuodelta 2022 allekirjoittavat HUS-yhtymän hallitus ja HUS-yhtymän johtaja.

Hyvinvointialueen valtuuston ja HUS-yhtymän ylimmän toimielimen on käsiteltävä 1 momentissa tarkoitetut tilinpäätökset ja päätettävä tilivelvollisille myönnettävästä vastuuvapaudesta 30 päivään kesäkuuta 2023 mennessä.

Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien ja erityishuoltopiirien sekä HUS-sairaanhoidopiirin tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen vuodelta 2022 sovelletaan muutoin, mitä kuntalaissa säädetään.

2. Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi, HE 241/2020 vp.

s. 908–909

33 §. Kuntayhtymän taseeseen kertyneet ali- ja ylijäämät

”Kuntayhtymän taseeseen kertyneet ali- ja ylijäämät. Pykälässä säädettäisiin kuntayhtymien ali- ja ylijäämien käsittelystä ennen hyvinvointialueelle siirtämistä. Kuntalain 117 §:n mukaan kuntayhtymän jäsenkunnat vastaavat kuntayhtymän sellaisten menojen rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuiksi, siten kuin kuntien välisestä vastuunjaosta on kuntayhtymän perussopimuksessa sovittu. Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenkuntien sekä HUS-sairaanhoidopiirin jäsenkuntien olisi pykälän mukaan katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä ennen

kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymään. Mahdollinen alijäämä tulisi siten olla katettuna kuntayhtymän viimeisessä, vuodelta 2022 laadittavassa tilinpäätöksessä. Mikäli hyvinvointialueelle siirtyvän kuntayhtymän taseeseen on kertynyt ylijäämiä, jäsenkunnilla olisi mahdollisuus päättää ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle.”

s. 912

41 §. Siirrettävän kuntayhtymän ja HUSin tilinpäätöksen käsittely ja vastuuvapauden myöntäminen.

”Pykälässä säädettäisiin hyvinvointialueille siirrettävien kuntayhtymien ja HUS-sairaanhoitopiirin viimeisen tilinpäätöksen käsittelystä ja siihen liittyvästä vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille. Hyvinvointialueille siirrettävien kuntayhtymien kaikki toimitelimet tarkastuslautakuntaa lukuun ottamatta lakkaavat kuntayhtymän siirtyessä hyvinvointialueelle. Siirtyvän kuntayhtymän tarkastuslautakunnan tulee kuitenkin osallistua vielä asianomaisen kuntayhtymän viimeisen toimintavuoden hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämiseen. Siirrettävän kuntayhtymän tilintarkastaja hoitaa myös sopimuksensa mukaisesti kuntayhtymän viimeisen kalenterivuoden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastamisen ja laatii tilintarkastuskertomuksen. Kuntayhtymän tilinpäätöksen allekirjoittaminen tapahtuu kuntayhtymän jo lakattua tai HUS sairaanhoitopiirin osalta oikeushenkilöllisyyden muuttumisen jälkeen. Pykälän 1 momentin mukaan kuntayhtymän tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vuodelta 2022 allekirjoittaisivat hyvinvointialueen hallitus ja hyvinvointialuejohtaja sekä HUS:n osalta yhtymän hallitus sekä johtaja. Pykälän 2 momentin mukaan aluevaltuuston tulisi käsitellä tilinpäätökset ja päättää kuntayhtymän tilivelvollisille myönnettävästä vastuuvapaudesta kesäkuun 2023 loppuun mennessä. Säännös noudattaa kuntayhtymien purkamis- ja sulautumistilanteissa noudatettua käytäntöä, jonka taustalla on ollut ajatus siitä, että viimeisen tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja käsittely sekä vastuuvapauden myöntäminen tapahtuvat siinä organisaatiossa, jolle lakkaavan kuntayhtymän toiminta siirtyy.

Esityksen aluevaltuustolle tekisi muodollisesti hyvinvointialueen ja yhtymän oma tarkastuslautakunta, mutta esitys perustuisi sisällöllisesti siirretyn kuntayhtymän tarkastuslautakunnan valmisteluun. Pykälän 3 momentin mukaan siirrettävien kuntayhtymien, HUS-sairaanhoitopiirin ja erityishuoltopiirien tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen vuodelta 2022 sovellettaisiin muutoin mitä kuntalaissa säädetään tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä. Lisäksi tilinpäätöksissä ja niiden käsittelystä tulisi huomioida 33 §:n säännös siitä, että siirrettävien kuntayhtymien mahdollisten alijäämien tulisi olla katettuina kyseisessä tilinpäätöksessä. Myös tilintarkastajan tulisi lausunnossaan todeta asian tila.”

3. Kuntalaki 410/2015

110 § Talousarvio ja -suunnitelma

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaisissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. [\(21.5.2021/419\)](#)

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

112 § (19.12.2019/1368) Kirjanpito

Kunnan kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, kirjanpitolakia. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja tämän lain 113–116 §:n, 120 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdan sekä tämän pykälän 2 momentin nojalla annetun asetuksen soveltamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kunnan tilinpäätökseen kuuluvasta taseesta, tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta ja niiden liitteenä olevista tiedoista sekä talousarvion toteutumisvertailusta ja toimintakertomuksesta, konsernitilinpäätöksestä ja sen liitetiedoista sekä

osavuositarkastuksista. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännöksiä palvelukohtaisista taloustiedoista.

113 § Tilinpäätös

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä varten tarpeelliset seikat on ilmoitettava liitetiedoissa. (8.2.2019/175)

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

117 § Kuntayhtymän rahoitus

Kuntayhtymän sellaisten menojen rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuiksi, vastaavat jäsenkunnat siten kuin kuntien välisestä vastuunjaosta on perussopimuksessa sovittu.

4. Kirjanpitolaki 1336/1997

1 luku 3 § Hyvä kirjanpitolaki

Kirjanpitolain on noudatettava hyvää kirjanpitolakia.

2 luku 1 §

Kirjanpitolain on merkittävät kirjanpitoonsa liiketapahtumina menot, tulot, rahoitustapahtumat sekä niiden oikaisu- ja siirtoerät.

3 luku 2 § (29.12.2016/1376)

Tilinpäätöksen antama oikea ja riittävä kuva

Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti ottaen huomioon kirjanpitolain mukaisen harjoittaman toiminnan laatu ja laajuus.

3 luku 2 a § (29.12.2016/1376)

Olennaisuus yleisenä tilinpäätösperiaatteena

Tilinpäätöksessä esitettävä seikka on olennainen silloin, kun sen pois jättämisen tai väärin ilmoittamisen voidaan kohtuullisesti odottaa vaikuttavan päätöksiin, joita tiedon käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella. Vaikka seikka olisi yksittäisenä epäolennainen, olennaisuuden arviointi tulee kohdistaa kokonaisuuteen, jos samankaltaisia seikkoja on useita.

Sellaisen tilinpäätöstä koskevan seikan osalta, joka ei ole olennainen, oikean ja riittävän kuvan antamiseksi saadaan poiketa tämän lain säännöksestä, joka koskee:

- 1) tulon tai menon jaksottamista;*
- 2) omaisuus- tai velkaerän arvostamista;*
- 3) esittämistapaa;*
- 4) tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja; tai*
- 5) konsernitilinpäätöksen laatimista.*

Mitä 2 momentissa säädetään, ei sovelleta 2 luvun 1 §:n mukaiseen velvollisuuteen merkitä jokainen liiketapahtuma kirjanpitoon. Liitetietoihin on sisällytettävä selostus 2 momenttiin perustuvasta poikkeamisesta.

3 luku 6 § (30.12.2004/1304) Laatimisaika

Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

3 luku 7 a § (30.12.2015/1620) Vastuu tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä kirjanpitoja ja aineistoja koskevasta luettelosta

Hallituksen tai muun vastaavan toimielimen jäsenen sekä toimitusjohtajan tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevasta vastuusta säädetään asianomaista oikeushenkilöä koskevassa laissa. Sama vastuu koskee myös 2 luvun 7 a §:ssä tarkoitettua luetteloa kirjanpidoista ja aineistoista.

8 luku 2 § Kirjanpitolautakunta

Kirjanpitolautakunta voi antaa ohjeita ja lausuntoja viranomaisten, elinkeinonharjoittajien tai kuntien järjestön taikka kirjanpitovelvollisen hakemuksesta. (30.12.2015/1620)

5. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointi- ja kuntajaoston antamat lausunnot

a. Kuntakilan lausunto 113/2015

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto kuntayhtymän alijäämän kattamisesta jäsenkunnan kirjanpidossa (113/2015) Kuntajaoston lausunnon 113/2015 mukaan jäsenkunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa osuus kuntayhtymään kertyneestä alijäämästä pakollisena varauksena, mikäli kuntayhtymän alijäämää ei todennäköisesti saada lähitulevaisuudessa katetuksi esimerkiksi kuntayhtymän päättämällä muilla toimenpiteillä.

b. Kuntakilan lausunto 127/2022

Kuntalain perustelujen mukaan kirjanpidon toimenpiteenä peruspääoman alentaminen tase-erien välisenä siirtona on sallittu vain poikkeustapauksessa. Peruspääoman alentaminen olisi mahdollista silloin, kun kunnan tai kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu pysyvästi ja tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee. Peruspääoman alentaminen on mahdollista esimerkiksi silloin, jos lailla muutetaan kuntien tai kuntayhtymien tehtäviä ja jos muutos vaikuttaa kunnan omaisuuteen ja rahoituksen tarpeeseen. Peruspääoman alentamisen soveltamista on tulkittava suppeasti.

Vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksessa kuntayhtymän toiminta lakkaa lain nojalla, toiminta jatkuu hyvinvointialueen järjestämisvastuulla. Järjestämisvastuun siirtyminen ei vaikuta palvelutoiminnassa käytettävän omaisuuden eikä rahoituksen tarpeeseen. Kyse ei siten ole kuntalain perusteluissa ja kuntajaoston lausunnossa 121/2019 tarkoitetusta tilanteesta, jossa kuntayhtymän palvelutoiminta supistuisi ja pääomarahoituksen tarve pysyvästi vähenisi.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto katsoo, että kuntayhtymän alijäämien kattamista koskevan voimaannanolain säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että kuntien järjestämisvastuun aikana syntyneet kuntayhtymän menot jäävät kuntien rahoitettaviksi. Peruspääoman alentaminen alijäämien kattamiseksi merkitsisi sitä, että kunnat eivät vastaisi niiden järjestämisvastuun aikana syntyneistä kuntayhtymän menoista, vaan alijäämien määrä vähentäisi hyvinvointialueelle siirtyvää nettovarallisuutta.

Lausunto: Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain 20 §:n mukainen kuntayhtymän siirtyminen hyvinvointialueelle ei ole kuntalain 110 §:n perustelujen tai kuntajaoston lausunnon 121/2019 tarkoittama tilanne, jossa kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu pysyvästi ja tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee. Lausuntopyyntöissä kuvatussa tilanteessa peruspääomaa ei ole mahdollista alentaa kirjanpidon toimenpiteenä tase-erien välisenä siirtona kuntayhtymän alijäämän kattamiseksi.

c. Keski-Suomen sairaanhoitopiirille 20.12.2022 annettu vastaus

Viitataan lausuntoon 127/2022 ja otettu erikseen kantaa, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuvaamassa tilanteessa ei ole kyse palvelutoiminnan supistumisesta.

Liitteet

1. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston päätös 17.6.2022 § 9
2. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymähallituksen päätös 22.6.2022 § 142
3. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymähallituksen päätös 28.12.2022 § 257
4. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunto 127/2022
5. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston sihteerin vastaus 20.12.2022
6. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin perussopimus, voimassa 1.1.2009 alkaen.

Hakemusta koskeva päätöksenteko ja hakemuksen allekirjoitus

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus 20.6.2023

Jan Tollet, hyvinvointialuejohtaja